



НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

**Испитни каталог
за државну матуру у
школској години 2021/2022.**



Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ИСПИТНИ КАТАЛОГ ЗА **ДРЖАВНУ МАТУРУ** У ШКОЛСКОЈ ГОДИНИ 2021/2022.
НЕМАЧКИ ЈЕЗИК



Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

САДРЖАЈ

УВОД	5
1. ВИШИ НИВО ИСПИТА	8
1.1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА	8
1.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ	8
1.2.1. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ЧИТАЊЕ	8
1.2.2. ИСПИТНА ЦЕЛИНА СЛУШАЊЕ	9
1.2.3. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ПИСАЊЕ	10
1.3. СТРУКТУРА ИСПИТА	11
1.3.1. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ЧИТАЊЕ	11
1.3.2. ИСПИТНА ЦЕЛИНА СЛУШАЊЕ	13
1.3.3. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ПИСАЊЕ	14
1.4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА	15
1.4.1. ТРАЈАЊЕ ИСПИТА	15
1.4.2. ИЗГЛЕД ИСПИТА И НАЧИН РЕШАВАЊА	15
1.4.3. ПРИБОР	16
1.5. ОПИС БОДОВАЊА	17
1.5.1. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ ЧИТАЊЕ	17
1.5.2. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ СЛУШАЊЕ	17
1.5.3. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ ПИСАЊЕ	18
1.6. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА	22
1.6.1. ПРИМЕР ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА	22
1.6.2. ПРИМЕР ЗАДАТКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА	24
1.6.3. ПРИМЕР КОМБИНОВАНОГ ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА И ДОПУЊАВАЊА	27
1.6.4. ПРИМЕР КОМБИНОВАНОГ ЗАДАТКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА И ДОПУЊАВАЊА	28
1.6.5. ПРИМЕР КОМБИНОВАНОГ ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА И ДОПУЊАВАЊА	30
1.6.6. ПРИМЕР ЗАДАТКА ЕСЕЈСКОГ ТИПА	31
1.7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ	32
1.7.1. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ ЧИТАЊЕ	32
1.7.2. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ СЛУШАЊЕ	34
1.7.3. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ ПИСАЊЕ	35
1.7.4. УПУТСТВА И ПРИПРЕМА ЗА ОБЛИКОВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА НА ВИШЕМ НИВОУ	37
1.7.5. ПРИМЕР БОДОВАНОГ ПИСАНОГ ТЕКСТА НА ВИШЕМ НИВОУ	40

2. ОСНОВНИ НИВО ИСПИТА	41
2.1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА	41
2.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ	41
2.2.1. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ЧИТАЊЕ	41
2.2.2. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ПИСАЊЕ	42
2.2.3. ИСПИТНА ЦЕЛИНА СЛУШАЊЕ	43
2.3. СТРУКТУРА ИСПИТА	44
2.3.1. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ЧИТАЊЕ	44
2.3.2. ИСПИТНА ЦЕЛИНА ПИСАЊЕ	46
2.3.3. ИСПИТНА ЦЕЛИНА СЛУШАЊЕ	47
2.4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА	48
2.4.1. ТРАЈАЊЕ ИСПИТА	48
2.4.2. ИЗГЛЕД ИСПИТА И НАЧИН РЕШАВАЊА	48
2.4.3. ПРИБОР	49
2.5. ОПИС БОДОВАЊА	50
2.5.1. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ ЧИТАЊЕ	50
2.5.2. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ ПИСАЊЕ	50
2.5.3. БОДОВАЊЕ ИСПИТНЕ ЦЕЛИНЕ СЛУШАЊЕ	52
2.6.1. ПРИМЕР ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА	53
2.6.2. ПРИМЕР ЗАДАТКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА	54
2.6.3. ПРИМЕР КОМБИНОВАНОГ ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА И ДОПУЊАВАЊА	56
2.6.4. ПРИМЕР КОМБИНОВАНОГ ЗАДАТКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА И ДОПУЊАВАЊА	57
2.6.5. ПРИМЕР КОМБИНОВАНОГ ЗАДАТКА ПОВЕЗИВАЊА И ДОПУЊАВАЊА	59
2.6.6. ПРИМЕР ЗАДАТКА ОБЛИКОВАЊА ПИСАНОГ ТЕКСТА НА ОСНОВНОМ НИВОУ	60
2.7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ	61
2.7.1. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ ЧИТАЊЕ	61
2.7.2. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ ПИСАЊЕ	63
2.7.3. УПУТСТВО И ПРИПРЕМА ЗА ОБЛИКОВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА НА ОСНОВНОМ НИВОУ	64
2.7.4. ПРИМЕР БОДОВАЊА ПИСАНОГ ТЕКСТА НА ОСНОВНОМ НИВОУ	67
2.7.5. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТНУ ЦЕЛИНУ СЛУШАЊЕ	68
3. ДОДАЦИ	70
3.1. ОПИС ЈЕЗИЧНИХ САДРЖАЈА ЗА ВИШИ НИВО ИСПИТА	70
3.2. ОПИС ЈЕЗИЧНИХ САДРЖАЈА ЗА ОСНОВНИ НИВО ИСПИТА	74



УВОД

Испитни каталог за државну матуру из Немачког језика је темељни документ испита у ком су наведени и објашњени циљеви, садржаји, критеријуми те начини испитивања и бодовања на вишем и основном нивоу у школској години 2021/2022. Усклађен је са Курикулумом наставног предмета Немачки језик за основне школе и гимназије¹ (у даљњем тексту: предметни курикулум) те је пре свега намењен кандидатима током припреме за државну матуру.

Испит државне матуре из Немачког језика се може полагати као обавезни или као изборни. Као обавезни кандидат² полаже Немачки језик на вишем или на основном нивоу, а као изборни полаже га на вишем нивоу. Испитом на основном нивоу се испитују темељна језична знања и способности, а испитом на вишем нивоу се испитују језична знања и способности која су важна за даље школовање у образовним подручјима у којима је неопходно поседовање вишег нивоа комуникацијске језичне компетенције.

Циљеви испита

Према предметном курикулуму учење и поучавање немачког језика је усмерено на припрему и оспособљавање ученика за самосталну комуникацију у различитим ситуацијама. Овладавањем немачким језиком ученици развијају и међукултурну комуникацијску компетенцију која уз разумевање и уважавање других култура те поштовање културне разноликости подразумева и сагледавање сопствене културе, шта придонио личном и друштвеном развоју ученика.

Подстицањем на активирање личних потенцијала те на самосталну и критичку употребу различитих извора знања и примену учинковитих стратегија учења ученику се пружа темељ за самостално управљање сопственим учењем, а тиме и за учинковито целоживотно учење.³

Темељни циљеви испита државне матуре из Немачког језика су проверити самосталну и тачну употребу језика у комуникацијским ситуацијама. Полазећи од спознаје да је језик средство комуникације, испитом се проверава способност разумевања, изражавања и употребе језика као система.

Виши ниво испита из Немачког језика одговара садржају наставног плана и програма Немачког језика за гимназије⁴ и усклађен је са предметним курикулумом од 1. до 4. разреда опште, класичне, природословно-математичке и језичне гимназије (9 – 12. године учења).⁵

¹ NN, бр. 7/19. (22.1.2019) [електронски извор].

² Термин „кандидат” у испитном каталогу и термин „ученик” у предметном курикулуму подразумевају родну разлику те се односе и на кандидаткиње и кандидате, тј. и на ученице и на ученике.

³ усп. предметни курикулум, поглавље А. Сврха и опис предмета [електронски извор].

⁴ Гласник Министарства културе и просвете, број 1, Школске новине, Загреб, 1994.

⁵ На основу резултата до сада спроведених испита државне матуре и садржаја исхода у предметном курикулуму процењено је да виши ниво испита одговара нивоу Б2 Заједничког европског референтног оквира за језике: учење, поучавање, вредновање (скраћено: ZERO), Школска књига, Загреб, 2005).

Основни ниво испита из Немачког језика одговара садржају наставног плана и програма Немачког језика с најмањом сатницом у четворогодишњим струковним школама⁶ и усклађен је са предметним курикулумом од 1. до 4. разреда опште, природословно-математичке и природословне гимназије (1– 4. године учења).⁷

Ако ученици струковних школа желе полагати виши ниво, треба да прошире своје знање садржајима гимназијског програма користећи обавезну литературу. Гимназијски програм се разликује у захтевности, тј. опсегу усвојености одређених језичних садржаја (граматичких и лексичких структура). Треба такође укључити и одређене додатне врсте текстова (чланке, извештаје и сл.) и систематично проширивати вокабулар везан за опште теме.

У поглављу *Додаци* су означене граматичке структуре које кандидати из средњих струковних школа треба додатно да савладају како би могли да приступе испиту на вишем нивоу и успешно га положи. Огледни примери испита за виши и основни ниво кандидату дају јасан увид које су разлике у садржају и облику испита на тим нивоима.

Језичне компетенције које се очекују од кандидата на вишем нивоу се могу усвојити систематичним континуираним увежбавањем и применом наученог кроз додатне часове наставе те интензивним индивидуалним радом.

Предложени број додатних часова наставе се креће од 35 часова (за хотелијерско-туристичке и економске школе) до 70 часова за четворогодишње техничке струковне школе (медицинске, електротехничке, стројарске итд.).

Испитни каталог је подељен у три дела. Прва два дела се односе на нивое и садрже по седам поглавља:

1. Подручја испитивања
2. Образовни исходи
3. Структура испита
4. Технички опис испита
5. Опис бодовања
6. Примери задатака
7. Припрема за испит.

⁶ Гласник Министарства културе и просвјете, Посебно издање, број 11, Загреб, 1997.

⁷ На основу резултата до сада спроведених испита државне матуре и садржаја исхода у предметном курикулуму процењено је да основни ниво испита одговара нивоу A2+ допуњеног ZEROJ-a (в. <https://rm.coe.int/16802fc1bf>).

У првом и другом поглављу је наведено шта се испитује у испиту. У првом поглављу су наведена подручја испитивања, а у другом образовни исходи⁸ односно кључна знања и вештине које кандидат треба да усвоји.

У трећем, четвртом и петом поглављу су описани начин испитивања, структура и облик испита, примери задатака, врсте текстова, број задатака везаних за полазне текстове, начин решавања и бодовања задатака и испитних целина, удео испитних целина у испиту те критеријуми бодовања писаног текста. Наведене су лествице за бодовање и објашњена је њихова примена.

У шестом поглављу су наведени примери задатака са детаљним објашњењем, а у седмом поглављу је изложено на који начин се кандидати могу припремити за успешно полагање испита.

Након прегледа нивоа следи трећи део *Додаци*. У том делу су наведени језични садржаји за сваки ниво.

8 У образовним исходима преузетим из предметног курикулума направљене су језичне корекције у складу са нормом стандардног хрватског језика.

1. ВИШИ НИВО ИСПИТА

1.1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА

Предметни курикулум с којим је овај испитни каталог усклађен структуриран је према следећим доменима: *Комуникацијска језична компетенција*, *Међукултурна комуникацијска компетенција* и *Самосталност у овладавању језиком*. Сва три домена чине уравнотежену структуру целокупног предметног курикулума Немачког језика и полазиште су образовних исхода који се проверавају испитом државне матуре из Немачког језика. Испитом државне матуре из Немачког језика на вишем нивоу се проверава комуникацијска језична компетенција према наставном плану и програму Немачког језика за гимназије и према предметном курикулуму за наставак учења немачког језика (дванаест година) у трима језичним делатностима, тј. потподручјима: читању, слушању и писању. У складу с тим испит из Немачког језика се састоји од три испитне целине: *Читање*, *Слушање* и *Писање*.

1.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ

У овом поглављу су за сваку језичну делатност наведени образовни исходи из домена *Комуникацијска језична компетенција* предметног курикулума. Исходи из домена *Међукултурна комуникацијска компетенција* и *Самосталност у овладавању језиком*, који су предметним курикулумом предвиђени за вредновање наученог, у испиту се вреднују посредно кроз исходе из домена *Комуникацијска језична компетенција*.

1.2.1. Испитна целина *Читање*

Циљ ове испитне целине је испитати кандидатуу способност самосталног читања с разумевањем разноврсних аутентичних или у мањој мери прилагођених писаних текстова и проверити његова знања и вештине на рецептивном нивоу.

Образовни исходи

Према предметном курикулуму ученик:

- глобално, селективно и детаљно разуме дуге и сложене аутентичне и прилагођене текстове
- глобално разуме стручне текстове од личног интереса
- критички процењује садржај текста
- изводи закључке на основу конкретног и имплицитног значења
- разуме садржаје од личног интереса у традиционалним и савременим медијима
- самостално чита прилагођене и/или једноставне неприлагођене књижевне текстове (SŠ (1) NJ A.4.1.)

- из контекста или на основу претходног знања предвиђа значење непознатих речи или израза. (SŠ (1) NJ A.3.1.)

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини се испитује да ли кандидат може у писаном тексту различите дужине:

- одредити основни смисао текста
- утврдити главне мисли
- разликовати поједине информације
- закључити из имплицитне поруке
- утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту
- предвидети садржај на основу језичне структуре текста.

1.2.2. Испитна целина *Слушање*

У овој испитној целини се испитују кандидатове вештине глобалног, селективног и детаљног разумевања слушаног текста изговореног разговетним стандардним језиком.

Образовни исходи

Према предметном курикулуму ученик:

- глобално, селективно и детаљно разуме дуге и сложене аутентичне и прилагођене текстове
- глобално разуме стручне текстове од личног интереса
- критички процењује садржај текста
- изводи закључке на основу конкретног и имплицитног значења
- разуме садржаје од личног интереса у традиционалним и савременим медијима
- разуме садржаје изговорене јасно и уобичајеним темпом на стандардном језику. (SŠ (1) NJ A.4.1.)

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини се испитује да ли кандидат може у говореном тексту различите дужине:

- одредити основни смисао текста
- утврдити главне мисли
- разликовати поједине информације
- закључити из имплицитне поруке.

1.2.3. Испитна целина Писање

Овом испитном целином се испитују кандидатова знања и вештине продуктивне активности писања у складу са задатим контекстом и сврхом комуникацијске ситуације.

Образовни исходи

Према предметном курикулуму ученик:

- примењује правила писања различитих врста текстова: састав, осврт на књигу или филм, извештај, упутство за спровођење одређене активности, чланак о одређеној теми из подручја личног интереса, лично писмо, службено писмо (упит, жалба, пријава на посао...) или електронска пошта
- обједињује и вреднује информације и аргументе из различитих извора
- примењује одговарајуће кораке у процесу писања
- изражава узрочно-последичне и временске везе
- ниже, супротставља и образлаже идеје
- издваја главне мисли од споредних
- генерализује и даје примере
- изражава дословно и пренесено значење
- описује стварне и замишљене догађаје те лична и туђа искуства
- изражава претпоставке те лична и туђа мишљења
- даје критички осврт
- наводи различите аргументе, предности и недостатке одређених идеја
- објашњава разлоге за неко стајалиште и против неког стајалишта
- разликује и примењује формални и неформални стил писања текстова
- организује и обликује појединачне одломке унутар текста (пише тематске реченице, развија тему унутар одломка, главне аргументе и потпору)
- организује и повезује више одломака у текст
- самостално продуктивно употребљава увежбана препоручена језична средства за продукцију нових, неувежбаних исказа. (SŠ (1) NJ A.4.4.)

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини се испитује да ли кандидат може:

- у складу са врстом текста развити задату тему према садржајним одредницама и поткрепити главне мисли чињеницама и примерима

- у складу са врстом текста смислено и логички организовати реченице и одломке у тексту те се при томе користити уобичајеним начинима и средствима за повезивање и структурирање текста
- употребити одговарајуће и правописно исправне лексичке структуре
- исправно употребити сложеније граматичке структуре.

1.3. СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит државне матуре из Немачког језика на вишем нивоу се састоји од три испитне целине: *Читање, Слушање и Писање*.

У тексту који следи је детаљно описана структура сваке испитне целине.

1.3.1. Испитна целина *Читање*

Ова испитна целина се састоји од пет група задатака везаних за различите писане полазне текстове.

Врсте текстова

Врсте текстова укључују различите облике говорних и разговорних, описних, обавештајних и приповедних врста текстова попут чланака (репортажа, коментара и сл.), писама, сажетака, састава, реферата, краћих књижевних или стручних текстова, биографских приказа, интервјуа и слично.

Текстови су аутентични, изворно написани или преузети из различитих извора попут новина, часописа, књига, брошура, интернета итд. и прилагођени. Тематски су блиски доби, искуствима и интересима ученика.⁹ Јасни су садржајно и структурно, посебно они на основу којих се проверава граматичка и лексичка компетенција ученика. У језичном смислу одговарају описаном нивоу. Могу, међутим, садржавати речи и изразе чије се познавање не тражи на том нивоу, али само ако те речи и изрази нису кључни за разумевање текста и успешно решавање задатка.

Текстови укупно садрже између 2200 и 2400 речи.

Структура ове испитне целине је приказана у табели 1.

За сваки испитивани исход је наведено којом ће се врстом задатка испитивати, на којој врсти полазног текста те колико је задатака везано за те текстове.

⁹ в. попис тема у поглављу Додаци

Табела 1. Структура испитне целине Читање

ГРУПА ЗАДАТАКА	ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТЕ ЗАДАТАКА	ВРСТЕ ТЕКСТОВА	БРОЈ ЗАДАТАКА
1.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли	задатак повезивања	врло кратки, тематски повезани или самостални текстови	8
2.	одредити основни смисао текста, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задатак вишеструког избора (између четири понуђена одговора)	дуг текст (интервју)	8
3.	утврдити главне мисли, разликовати поједине информације, утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту	комбиновани задатак повезивања и допуњавања	дуг текст (чланак, биографски приказ и сл.)	8
4.	предвидети одговарајуће лексичке јединице и граматичке структуре на основу језичне структуре текста	комбиновани задатак вишеструког избора (између четири понуђена одговора) и допуњавања	средње дуг текст (чланак, интервју, писмо и сл.)	8
5.	предвидети одговарајуће граматичке структуре на основу језичне структуре текста	комбиновани задатак повезивања и допуњавања	средње дуг текст (чланак, интервју, писмо и сл.)	8

1.3.2. Испитна целина Слушање

Ова испитна целина се састоји од четири групе задатака везаних за различите изговорене полазне текстове.

Врсте текстова

Врсте текстова укључују различите облике кратких говорних и разговорних, описних, обавештајних и приповедних врста текстова попут разговора и расправа, интервјуа, излагања, предавања, извештаја, реферата, кратких литерарних текстова, биографских приказа, репортажа, вести, обавештења, порука и слично.

Текстови су аутентични или мало прилагођени. Говоре их један или више изворних говорника стандардним немачким језиком. Тематски су блиски циљаној доброј групи ученика, а говоре о познатим или релативно познатим, конкретним или апстрактним темама.

У језичном смислу одговарају описаном језичном нивоу. Могу, међутим, садржавати речи и изразе чије се познавање не тражи на том нивоу, али само ако те речи и изрази нису кључни за разумевање текста и успешно решавање задатка.

Текстови укупно садрже око 1800 речи.

Структура ове испитне целине је приказана у табели 2.

За сваки испитивани исход је наведено којом ће се врстом задатка испитивати, на којој врсти полазног текста те колико је задатака везано за те текстове.

Табела 2. Структура испитне целине Слушање

ГРУПА ЗАДАКА	ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТЕ ЗАДАКА	ВРСТЕ ТЕКСТОВА	БРОЈ ЗАДАКА
1.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли	задатак повезивања	врло кратки говорни текстови	6
2.	одредити основни смисао текста, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задатак вишеструког избора (између три понуђена одговора)	кратки говорни текстови (разговор, обавештења, вести)	6
3.	одредити основни смисао текста, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задатак вишеструког избора (између три понуђена одговора)	дуг текст (интервју, разговор)	7
4.	одредити основни смисао текста, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задатак вишеструког избора (између три понуђена одговора)	средње дуг текст (предавање, излагање, извештај и сл.)	6

1.3.3. Испитна целина Писање

Ова испитна целина садржи један задатак есејског типа.

Кандидат треба обликовати писани текст од **200 до 250** речи о задатој теми уз помоћ садржајних одредница за писање (натукница или питања).

Структура ове испитне целине је приказана у табели 3.

Табела 3. Структура испитне целине Писање

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТА ЗАДАТКА	ВРСТА ТЕКСТА	БРОЈ ЗАДАТАКА
- у складу с врстом текста развити задату тему према садржајним одредницама и поткрепити главне мисли чињеницама и примерима - у складу с врстом текста смислено и логички организовати реченице и одломке у тексту те при томе употребљавати уобичајене начине и средства за повезивање и структурирање текста - употребити одговарајуће и правописно исправне лексичке структуре - исправно употребити сложеније граматичке структуре	обликовати дуг и сложен писани текст (од 200 до 250 речи)	есеј (према садржајним одредницама)	1

1.4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА

Технички опис испита подразумева трајање испита, изглед и начин решавања испита те прибор за решавање испита.

1.4.1. Трајање испита

Испит на вишем нивоу траје укупно **180 минута**.

За решавање испитне целине *Читање* предвиђено је **70 минута**.

За решавање испитне целине *Слушање* предвиђено је приближно **35 минута** укључујући и 5 минута за обележавање одговора на лист за одговоре.

За решавање испитне целине *Писање* предвиђено је **75 минута**.

Време спровођења испита биће објављено на интернетској страници Националног центра за вањско вредновање образовања (www.ncvvo.hr).

1.4.2. Изглед испита и начин решавања

Кандидат добија сигурносну кесицу у којој су три испитне књижице са припадајућим листовима.

Читање

Кандидат узима одговарајућу испитну књижицу и припадајући лист за одговоре из сигурносне кесице.

Од кандидата се очекује да пажљиво прочита упутства која ће следити током решавања испита. Важно је пажљиво прочитати та упутства јер је у њима назначен и начин обележавања и уписивања тачних одговора.

Примери упутстава за решавање појединих врста задатака се налазе у поглављу *Примери задатака*.

У задацима испитне целине *Читање* кандидат мора обележити тачне одговоре знаком X на листу за одговоре. Ако кандидат обележи више од једног одговора, задатак ће се бодовати са нула (0) бодова без обзира на то шта је међу обележенима и тачан одговор.

Слушање

Кандидат узима одговарајућу испитну књижицу и припадајући лист за одговоре из сигурносне кесице.

Од кандидата се очекује да пажљиво прочита упутства која ће следити током решавања испита. Важно је пажљиво прочитати та упутства јер је у њима назначен и начин обележавања и уписивања тачних одговора.

Примери упутстава за решавање појединих врста задатака се налазе у поглављу *Примери задатака*.

У задацима испитне целине *Слушање* кандидат мора обележити тачне одговоре знаком Х на листу за одговоре. Ако кандидат обележи више од једног одговора, задатак ће се бодовати са нула (0) бодова без обзира на то шта је међу обележенима и тачан одговор.

Спровођење испитне целине *Слушање*¹⁰:

- Решавање овог дела испита траје око 35 минута укључујући и време за обележавање одговора на лист за одговоре.
- Пре слушања текста предвиђене су кратке паузе за читање групе задатака.
- Сваки текст се слуша два пута.
- Док слуша текстове, кандидат обележава одговоре у испитну књижицу, а на крају има 5 минута да своје одговоре обележи на листу за одговоре.

Писање

Кандидат узима из сигурносне кесице одговарајућу испитну књижицу са страницама листа за уредно писање, лист за концепт и два листа за оцењиваче (1 и 2).

У задатку писања кандидат може употребљавати лист за концепт, али потом мора свој есеј читко написати на лист за уредно писање који се налази у испитној књижици након странице са задатком. Садржај листа за концепт се не бодује. Текст на листу за уредно писање написан великим штампаним словима или нечитко ће се бодовати са нула (0) бодова.

Ако кандидат погрешно у било ком делу испита, треба прецртати нетачан одговор, ставити га у заграду, написати тачан одговор и ставити скраћени потпис покрај тачног одговора. Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.

1.4.3. Прибор

Током писања свих делова испита дозвољена је употреба само хемијске оловке која пише плавом или црном бојом и која се не може брисати, а није дозвољена употреба коректора ни речника.

¹⁰ Након шта водитељ испитне просторије кандидату или кандидатима прочита упутства за ову испитну целину, укључује уређај за репродукцију снимке и не зауставља је до краја спровођења ове испитне целине. Снимка укључује упутства за решавање задатака, све предвиђене паузе за читање задатака пре слушања текста, текстове за прво и поновљено слушање те петоминутну паузу за обележавање одговора на листу за одговоре. Кандидат стога треба пажљиво слушати упутства на снимци.

1.5. ОПИС БОДОВАЊА

У испиту на вишем нивоу могуће је остварити укупно **85** бодова. Бодови у свакој од три испитне целине чине у коначном резултату једну трећину.

Број бодова и удео испитних целина у испиту је приказан у табели 4.

Табела 4. Број бодова и удео испитних целина у испиту

ИСПИТНА ЦЕЛИНА	БРОЈ БОДОВА	УДЕО
Читање	40	1/3
Слушање	25	1/3
Писање	20	1/3
УКУПНО	85	1

Према наведеним деловима 40 бодова испитне целине *Читање* вреднује се као 25 бодова испитне целине *Слушање* или 20 бодова испитне целине *Писање*.

Коначни резултат се израчунава на следећи начин:

(постигнути бодови *Читање* / **40** + постигнути бодови *Слушање* / **25** + постигнути бодови *Писање* / **20**) * **85/3**.

1.5.1. Бодовање испитне целине *Читање*

Бодови: Свако питање има један тачан одговор. Сваки тачно обележен одговор на листу за одговоре доноси један бод. Ова испитна целина доноси укупно 40 бодова.

1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

Удео испитне целине у целом испиту: 1/3

1.5.2. Бодовање испитне целине *Слушање*

Бодови: Свако питање има један тачан одговор. Сваки тачно обележен одговор на листу за одговоре доноси један бод. Ова испитна целина доноси укупно 25 бодова.

1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

Удео испитне целине у целом испиту: 1/3

1.5.3. Бодовање испитне целине Писање

Бодови: Ова испитна целина доноси укупно 20 бодова.

Удео испитне целине у целом испиту: 1/3

Текст на листу за уредно писање написан великим штампаним словима или нечитко ће се бодовати са нула (0) бодова.

Есеј се бодује према **лествици** која укључује четири основна критеријума (в. табелу 5):

1. *Извршење задатка*
2. *Кохеренцију и кохезију*
3. *Вокабулар*
4. *Граматику.*

Критеријуми и елементи за бодовање есеја су изведени и прилагођени из илустративних лествица ZEROJ-а за вредновање извештаја и састава, развијања теме, доследности и повезаности, опсега вокабулара и способности коришћења вокабуларом те граматичке исправности.¹¹

Извршење задатка

Критеријум *Извршење задатка* се односи на следећа питања:

- Да ли је тема довољно опсежно разрађена с обзиром на све садржајне одреднице или само на неке од њих?
- У којој мери су релевантне главне мисли у тексту и њихова потпора (објашњења, докази, примери)?
- У којој мери је структура текста (увод, главни део, закључак) одговарајућа?

Кохеренција и кохезија

Критеријум *Кохеренција и кохезија* се односи на следећа питања:

- Како лако читалац/оцењивач може пратити след кандидатових мисли?
- Да ли су мисли логички повезане?
- Колико добро се кандидат користи кохезивним средствима¹² у сврху повезивања својих мисли?

Вокабулар

Критеријум *Вокабулар* се односи на следећа питања:

- Какав је распон вокабулара?
- У којој мери кандидат понавља исте речи или изразе?

¹¹ в. ZEROJ, стр. 63, 115, 116. и 117, 128. и 129.

¹² Кохезивна средства су граматичка и семантичка средства која повезују реченице, тј. исказе унутар текста (нпр. заменице, глаголска времена, лексичке везе, понављања реченичних структура, компарација, реченични везници, конектори итд.).

- До које мере грешке у употреби и/или правопису утичу на разумевање текста?

Граматика

Критеријум Граматика се односи на следећа питања:

- Да ли се кандидат користи разноврсним граматичким структурама или се ослања на употребу само врло једноставних структура?
- До које мере грешке у употреби/облику утичу на разумевање текста?

Наведени критеријуми се детаљно описују низом описивача.

Лествица за бодовање писаног текста је приказана у табели 5. У поглављу се налази пример бодованог есеја с образложењем.

Табела 5. Лествица за бодовање писаног текста на вишем нивоу

БРОЈ БОДОВА	ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТКА	КОХЕРЕНЦИЈА И КОХЕЗИЈА	ВОКАБУЛАР	ГРАМАТИКА
5	♦ Потпуно су разрађени одговори на сва три постављена питања. ♦ Стил и облик текста (увод, главни део одвојен у одломке према три постављена питања, закључак) су у потпуности у складу са врстом текста.	♦ Ток мисли је потпуно јасан и прати се без потешкоћа. ♦ Учинковита је употреба различитих кохезивних средстава на нивоу текста.	♦ Широко је распон вокабулара за извршење задатка. ♦ Појављују се грешке у употреби и/или правопису, али не утичу на лако разумевање текста.	♦ Широко је распон структура за извршење задатка. ♦ Појављују се грешке у употреби/облику, али не утичу на лако разумевање текста.
4,5*				
4	♦ Потпуно су разрађени одговори на два питања, а одговору на једно питање недостаје потпора (објашњења, докази, примери). ♦ Стил текста је у потпуности у складу са врстом текста, али увод или закључак нису визуелно одвојени од главног дела. ИЛИ: Одломци у главном делу нису визуелно одвојени према три постављена питања.	♦ Ток мисли је јасан и може се пратити уз мање потешкоће. ♦ Добра је употреба различитих кохезивних средстава на нивоу текста.	♦ Дobar је распон вокабулара за извршење задатка. ♦ Грешке у употреби и/или правопису понекад утичу на лако разумевање текста.	♦ Дobar је распон структура за извршење задатка. ♦ Грешке у употреби/облику понекад утичу на лако разумевање текста.

БРОЈ БОДОВА	ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТКА	КОХЕРЕНЦИЈА И КОХЕЗИЈА	ВОКАБУЛАР	ГРАМАТИКА
3,5*				
3	- Потпуно су разрађени одговори на два постављена питања, а једно питање је занемарено. ИЛИ: Потпуно је разрађен одговор на једно постављено питање, а одговорима на два питања недостаје потпора или се иста потпора понавља у више делова. - Стил је углавном у складу са врстом текста, али увод и закључак нису визуелно одвојени од главног дела, а одломци у главном делу нису визуелно одвојени према постављеним питањима. ИЛИ: Недостају увод или закључак.	- Ток мисли је на неким местима нејасан, али се порука може разумети упркос већим потешкоћама. - Ограничена је употреба кохезивних средстава само на нивоу одломка и реченице.	- Довољан је распон вокабулара за извршење задатка. - Грешке у употреби и/или правопису узрокују тешкоће у разумевању, али се порука ипак може разумети.	- Употребљавају се једноставне структуре уз повремени покушај употребе сложених структура. - Грешке у употреби/облику узрокују тешкоће у разумевању, али се порука ипак може разумети.
2,5*				
2	- Потпуно је разрађен одговор на једно постављено питање, одговору на једно питање недостаје потпора, а једно питање је занемарено. ИЛИ: Делимично су разрађени одговори на сва три постављена питања, тј. недостаје им потпора. - Стил делимично одговара врсти текста. Недостају увод или закључак, а у главном делу одломци нису одвојени према постављеним питањима.	- Ток мисли је већим делом нејасан. - Слаба је употреба само једноставних кохезивних средстава на реченичном нивоу.	- Ограничен је распон вокабулара који се односи на задату тему. ИЛИ: Текст има од 110 до 139 речи које се односе на задату тему. - Грешке у употреби и/или правопису понекад онемогућавају разумевање.	- Употребљавају се једноставне структуре. - Грешке у употреби/облику понекад онемогућавају разумевање.

БРОЈ БОДОВА	ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТКА	КОХЕРЕНЦИЈА И КОХЕЗИЈА	ВОКАБУЛАР	ГРАМАТИКА
1,5*				
1	- Потпуно је разрађен одговор на једно постављено питање, а два питања су занемарена. ИЛИ: Делимично су разрађени одговори на два постављена питања, тј. недостаје им потпора, а једно питање је занемарено. - Стил текста није у складу са врстом текста. Недостају увод и закључак.	- Ток мисли је једва разлучив. - Кохезивна средства се скоро не употребљавају.	- Врло је ограничен распон вокабулара који се односи на задату тему. ИЛИ: Текст има од 70 до 109 речи које се односе на задату тему. - Грешке у употреби и/или правопису битно отежавају разумевање.	- Врло је ограничен распон структура за извршење задатка. - Грешке у употреби/облику битно отежавају разумевање.
0	Текст у којем је само један део задате теме делимично разрађен, а два дела су занемарена бодује се са 0 бодова према критеријуму <i>Извршење задатка</i> . Ако текст има мање од 70 речи о задатој теми или је у потпуности неразумљив или нечитак, бодује се са 0 бодова према свим критеријумима.			

Напомене

*Сваки од четири критеријума се бодује на основу два аспекта описана у лествици. Коначан број бодова за поједини критеријум произлази из средње вредности оба аспекта.

Примери:

- Кандидат који је опширно разрадио одговоре на три постављена питања у главном делу (5), али није написао увод и закључак те стил не одговара врсти текста (1), добија 3 бода за критеријум *Извршење задатка*.
- Кандидат чији је распон вокабулара процењен широким (5), али код којег грешке у употреби/облику/правопису понекад утичу на лако разумевање текста (4) добија 4,5 бода за критеријум *Вокабулар*.

У број речи не убрајају се понављања и набрајања личних имена као и непотребно понављане речи и делови реченица, дословно преузети делови реченица или целе реченице из упутства задатка или других задатака у испиту.

Текстовима недовољне дужине одузимају се бодови у оквиру критеријума *Извршење задатка* на следећи начин:

- 1 бод за 170 до 199 речи
- 2 бода за 140 до 169 речи
- 3 бода за 110 до 139 речи
- 4 бода за 70 до 109 речи.

Минималан број бодова за критеријум *Извршење задатка* је нула (0).

Текст који има мање од 70 речи о задатој теми добија 0 бодова и не бодује се с обзиром на преостале критеријуме.

Текст сме имати и више од 250 речи о задатој теми, али се за њих не добија додатни број бодова.

1.6. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА

У овом поглављу су наведени примери различитих врста задатака¹³ у испитним целинама *Читање (Leseverstehen)* и *Писање (Schreiben)*. Уз сваки пример задатка су наведени упутство, тачан одговор, испитивани исход и начин бодовања. Испитна целина *Слушање (Hörverstehen)* садржи задатке повезивања и задатке вишеструког избора (између три понуђена одговора) који су слични тим врстама задатака у испитној целини *Читање*.

1.6.1. Пример задатка повезивања

Aufgabe 1

Fragen 1–8

Lesen Sie die folgenden Texte zum Thema Werbung.

Wählen Sie für jeden Text (1–8) die richtige Überschrift (A–J) aus.

Jede Überschrift können Sie nur einmal wählen. **Zwei** Überschriften bleiben übrig.

Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

1	2
Ob im Fernsehen, in Zeitschriften, am Straßenrand, im Kino oder im Internet – überall werden wir mit Werbung konfrontiert. In einer Zeit, in der Konsum eine große Rolle spielt, ist dies auch kein Wunder – umso wichtiger ist es, Werbung kritisch zu sehen und den Inhalt der Werbung immer zu hinterfragen. Erst wenn wir wissen, wie Werbung eigentlich funktioniert, lassen wir uns dadurch nicht mehr so leicht zum Kaufen verführen.	Das hat jeder schon einmal erlebt: der Fernseher läuft, eine Werbepause zwischen den Sendungen wird ausgestrahlt – und da ist es. Genau das, worauf du schon immer gewartet hast, zumindest hast du das Gefühl. Da gibt es etwas, das wirklich zu dir passt – als wäre es für dich gemacht. Was ist es genau? Keine Ahnung, das wirst du erst am Ende des Spots erfahren. So kann Werbung wirken, und so will sie auch wirken.
3	4
Auf Reklametafeln sieht man Bilder von Schönheiten, deren perfektes Gesicht mit dem Computer bearbeitet wurde. Aber auch süße Babys oder Tiere werden für die Werbung per Computer „verschönert“. Und allgemein werden wir da getäuscht: Die „reife Frau“, die für die Anti-Falten-Creme wirbt, ist in Wirklichkeit viel jünger, und der Instant-Cappuccino sieht nur auf der Packung so lecker schaumig aus.	Kommt ein neues Produkt oder eine neue Dienstleistung auf den Markt, wird das für eine bestimmte Zielgruppe festgelegt. Das bedeutet, die Werbeleute informieren sich ganz genau über Vorlieben, Trends und Gewohnheiten der speziellen Gruppe, beispielsweise Frauen eines bestimmten Alters. Daraufhin werden dann Packungsdesign, Name des Produkts und die Verkaufsstrategie entwickelt.

¹³ Примери и специфичности задатака у појединим испитним целинама се могу погледати на интернетској страници Националног центра за вањско вредновање образовања на везама Проведени испити и Огледни испит.

5	6
Werbeagenturen interessieren sich immer mehr für Kinder und Jugendliche, denn zu keiner Zeit stand ihnen mehr Geld zur Verfügung als heute: Taschengeld, Geburtstagsgeld, Weihnachtsgeld und das selbst verdiente Geld nebenher summieren sich pro Jahr auf ungefähr 23 Milliarden Euro. Und die Kinder und Jugendlichen dürfen meist selbst bestimmen, was sie von ihrem Geld kaufen möchten.	In Deutschland muss Werbung laut Gesetz gekennzeichnet werden. In Zeitschriften, im Internet und im Fernsehen soll sichtbar sein, dass es sich um Werbung handelt. Werbepausen während des Fernsehprogramms müssen beispielsweise mit einem Hinweis deutlich vom übrigen Programm abgegrenzt sein. Außerdem ist es verboten, im Fernsehen Kinder- und Jugendsendungen zu unterbrechen, um Werbung zu zeigen. Wird ein Sender dabei erwischt, kann dies ganz schön teuer werden.
7	8
Es ist nicht immer einfach zu erkennen, dass es um Werbung geht – vor allem für Kinder. Broschüren wirken zum Beispiel auf den ersten Blick neutral und erst wenn man genau hinsieht, ist einem klar, dass eine bestimmte Marke hinter all dem steht. Die Gefahr, in einem solchen Fall auf die Werbung hereinzufallen, ist groß. Mögliche Nachteile des Produktes werden erst gar nicht genannt. Deshalb ist es in jedem Fall sinnvoll, sich bei einer Werbung zu fragen, was man damit erreichen möchte.	Manchmal macht uns Werbung auch gezielt auf wichtige Informationen oder Probleme aufmerksam oder setzt sich für wohltätige Zwecke ein. Solche Werbespots dienen oft der Aufklärung, wie „Gib Aids keine Chance“ oder „Keine Macht den Drogen“. Hier handelt es sich um Kampagnen, die von Vereinen unterstützt werden. Dabei geht es also um kein spezielles Produkt, das angeboten wird, um die Verkaufszahlen zu steigern, sondern um etwas, was dem allgemeinen Wohl dient.
Überschriften A Identifikation von Werbeabsichten B Verfälschte Wahrheit C Geweckte Neugierde D Nützlichkeit von Werbung E Förderung der Gruppenzugehörigkeit F Kritisches Nachdenken über Werbekonzepte G Perfekt angepasste Botschaften H Nicht nur Erwachsene im Visier I Erkennbarkeit als ein Muss J Leicht durchschaubare Werbung	

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 1 F, 2 C, 3 B, 4 G, 5 H, 6 I, 7 A, 8 D

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 8 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

1.6.2. Пример задатка вишеструког избора

Aufgabe 2 Fragen 9–16

Lesen Sie den folgenden Text.

Für jede Frage (9–16) wählen Sie die richtige Antwort (A, B, C oder D) aus.

Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Digitaler Nomade

Reporter: Sebastian, du reist als digitaler Nomade durch die Welt. Was macht eigentlich ein digitaler Nomade?

Sebastian: Ein digitaler Nomade braucht kein Büro für die Arbeit und verdient als Selbstständiger unabhängig vom Ort sein Geld im Internet. Egal ob in einem Café in München, am Wohnzimmertisch oder im Homeoffice: Als digitaler Nomade kann man überall dort arbeiten, wo es schnelles Internet gibt. Viele von uns nutzen die berufliche Flexibilität, um von fernen Orten aus zu arbeiten. Ich zum Beispiel reise gern und arbeite überall dort, wo andere Menschen Urlaub machen.

Reporter: Sebastian, gab es einen Schlüsselmoment, der dich zum digitalen Nomaden gemacht hat?

Sebastian: Das war ein langer Prozess. Mein alter Job war zwar gut bezahlt, aber mit der Zeit habe ich bemerkt, dass mich das nicht glücklich macht. 2006 war ich dann für ein Jahr in Australien und habe meine Reiseleidenschaft entdeckt. Ich wollte eine Lösung finden, Reisen und Arbeit zu verbinden. Ich habe viel gelesen und bin immer tiefer in das Thema Nomadentum eingetaucht. Letztendlich bin ich mit meiner Freundin nach Shanghai gezogen, wo ich mich selbstständig gemacht habe und mit Übersetzungen und Online-Marketing-Dienstleistungen mein Geld verdient habe.

Reporter: Wie hat dein Umfeld auf deine Entscheidung reagiert?

Sebastian: Meine Familie unterstützt mich stets bei dem, was mich glücklich macht. Wir sehen uns immer zu Weihnachten in Deutschland und treffen uns ein zweites Mal irgendwo in der Welt zum Urlaub. Beim Urlaub richte ich mich nach Wünschen meiner Familie, weil es für mich, dank meiner örtlichen und zeitlichen Flexibilität, leicht zu realisieren ist. Es ist nicht so, dass ich meine Familie nur zweimal pro Jahr sehe, denn wir skypen jeden Tag. Das kann sich aber mit dem persönlichen Kontakt nicht messen.

Reporter: Mit welchem Job hast du dich zu Beginn deiner Selbstständigkeit über Wasser gehalten?

Sebastian: Am Anfang machte ich verschiedene Dienstleistungen über das Internet. Überlebt habe ich mit dem Geld von Übersetzungen und Online-Sprachunterricht. Später habe ich Fotografien und Reportagen verkauft, die ich auf meinen Reisen gemacht habe. Nebenbei habe ich an meinem Blog und an eigenen Projekten gearbeitet. Nach ca. zwei Jahren habe ich durch eine Marketing-Firma meine E-Books über das digitale Nomadenleben so erfolgreich verkauft, dass ich Übersetzungen und alle anderen Jobs einstellen konnte. Zu meinem Vergnügen schreibe ich aber auch weiterhin meinen Blog.

Reporter: Welche positiven Seiten hat das Leben eines digitalen Nomaden?

Sebastian: Heute verbringe ich die Hälfte des Jahres in Shanghai, die andere Hälfte irgendwo in der Welt und arbeite immer dort, wo die Internetverbindung stabil genug ist. Für mich ist es die große Freiheit, die mir die Arbeit im Internet ermöglicht. Egal, ob zu Hause, in der Strandbar oder der Wartehalle am Flughafen – wenn ich es will, kann ich von jedem Ort der Welt aus arbeiten und

mir meine Arbeitszeiten sehr flexibel einteilen. Außerdem kann ich als Selbstständiger an Projekten arbeiten, die mich erfüllen.

Reporter: Was sind deine Tipps für Leute, die gern digitale Nomaden werden möchten?

Sebastian: Als erstes kann man ein kleines Projekt im Internet starten, z.B. einen Blog, einen Online-Shop oder ein E-Book schreiben. Man merkt ziemlich bald, ob einem das liegt und ob jemand bereit ist, dafür auch Geld zu bezahlen. Oder man riskiert es, einfach mal ein paar Monate irgendwohin ins Ausland zu reisen und seine Arbeit mitzunehmen. Wichtig ist, nicht alle Brücken hinter sich abzureißen (Familie, Besitz, Arbeitgeber). Dann ist die Rückkehr auch nicht so schwer.

Reporter: Was sind die Vorteile deiner Arbeit?

Sebastian: Mir bietet meine Arbeit sehr viel Positives. Ich finde es toll, wenn ich mich ganz spontan mit einem Freund zu einem langen Mittagessen treffen kann. Ich mache hervorragende Erfahrungen bei Projekten und lerne dabei großartige Menschen kennen. Mit meiner Freundin lebe ich meist in einer eleganten Villa an einem wundervollen Ort, wie z.B. Bali. Und wenn ich dann morgens neben ihr aufwache, stelle ich beim Blick auf das Handy fest, dass ich auch im Schlaf Geld verdient habe.

9 Was machen digitale Nomaden?

- A Sie nehmen ihre Arbeit in den Urlaub mit.
- B Sie arbeiten an beliebigen Plätzen.
- C Sie arbeiten flexibel mal im Büro, mal zu Hause.
- D Sie arbeiten unabhängig vom Internet.

10 Was brachte Sebastian dazu, ein digitaler Nomade zu werden?

- A Er bekam einen Job in einem Online-Marketing Unternehmen.
- B In seinem alten Job sehnte er sich danach zu reisen.
- C Sein früherer Job hat ihn nicht zufrieden gestellt.
- D Seine Freundin bekam einen Job in Shanghai.

11 Wie organisiert er Treffen mit seiner Familie?

- A Alle zwei Jahre fährt er zu Besuch nach Deutschland.
- B Sie machen jedes Jahr gemeinsam Urlaub in Deutschland.
- C Er passt sich den Vorlieben seiner Familie an.
- D Ihre Treffen finden ausschließlich online statt.

12 Wie verdiente er Geld zu Beginn seiner Selbstständigkeit?

- A Als Reiseleiter.
- B Als Fotograf.
- C Als Journalist.
- D Als Kursleiter.

13 Wovon lebt er heute?

- A Er übersetzt für verschiedene Firmen.
- B Er arbeitet für eine Marketing-Firma.
- C Er verkauft eigene Produkte.
- D Er veröffentlicht Blog-Beiträge.

14 Was spricht für das Leben eines digitalen Nomaden?

- A Man kann an jedem beliebigen Ort auf der Welt arbeiten.
- B Man kann selbst bestimmen, wann man arbeitet.
- C Man arbeitet immer dort, wo man sich erfüllt fühlt.
- D Man hat immer Zeit für Freunde und Familie.

15 Welchen Rat gibt Sebastian potentiellen digitalen Nomaden?

- A** Eine Dienstleistung im Internet anzubieten.
- B** Geld in ein Projekt zu investieren.
- C** Eine neue Arbeit im Ausland zu finden.
- D** Mit ihrem Arbeitgeber darüber zu reden.

16 Was gefällt Sebastian am besten an seiner Arbeit?

- A** Erfahrungen beim Mittagessen zu sammeln.
- B** In einer eleganten Villa auf Bali zu leben.
- C** Mit seiner Freundin zusammen zu sein.
- D** Geld zu verdienen, auch wenn er nicht arbeitet.

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 9 B, 10 C, 11 C, 12 D, 13 C, 14 B, 15 A, 16 D

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: одредити основни смисао текста, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 8 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

1.6.3. Пример комбинованог задатка повезивања и допуњавања

Aufgabe 3
Fragen 17–24

Lesen Sie den folgenden Text.

Wählen Sie für jede Lücke (17–24) den fehlenden Satz (A–J) aus.

Jeden Satz können Sie nur einmal wählen. **Zwei** Sätze bleiben **übrig**.

(O→K) ist ein Beispiel. Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Fitnesstracker

Sie messen, wie viele Schritte wir gehen, wie viel Sport wir treiben, wie viele Kalorien wir verbrennen. Fitness-Uhren sollen uns gesund halten. Man kann es aber auch übertreiben – und süchtig werden.

Florian Schumacher will es genau wissen. Seit fünf Jahren überwacht er seinen Alltag mit kleinen digitalen Geräten. Zuerst hat er ein Fitnessarmband am Handgelenk getragen. (17) _____. Sie registriert über Sensoren, wie viele Kalorien er durch Bewegung verbrennt, zeigt ihm beim Sport seine Herzfrequenz an und erinnert daran, regelmäßig einmal aufzustehen, um Schäden durch zu langes Sitzen zu vermeiden. *Self-tracking* nennt man das. Schumacher überwacht seine Körperfunktionen und seine sonstigen Aktivitäten, sammelt und vergleicht die Daten. (17) _____.

Heute nutzen knapp 13 Prozent der Deutschen, etwa neun Millionen Menschen, sogenannte *Fitnesstracker*. Dazu zählen Armbänder, Uhren oder auch Clips. (18) _____. Diese Informationen können aufs Smartphone übertragen und mithilfe spezieller Apps ausgewertet und verglichen werden. Auch Smartwatches von verschiedenen Unternehmen analysieren Fitnessdaten.

Smartphone-Apps registrieren etwa beim Laufen, Radfahren oder Skilaufen über GPS die zurückgelegte Strecke. (19) _____. Benutzer setzen sich so zum Ziel, immer besser zu werden. Zugleich vermittelt die Werbung den Eindruck, dass alle durch die Benutzung verschiedener Apps gewinnen würden. (20) _____.

Viele fragen sich außerdem: (21) _____. „Die Messungen sind mittlerweile ganz gut“, sagt Sylvia Thun, Professorin für Informations- und Kommunikationstechnologien im Fachbereich Gesundheitswesen an der Hochschule Niederrhein. (22) _____. Es sei aber offen, wie viele Schritte Jüngere oder Ältere tatsächlich machen sollten, denn wissenschaftliche Untersuchungen dazu gebe es noch nicht genug, so Thun.

Wenig geeignet seien die üblichen Fitnessuhren für schwer chronisch Kranke, etwa Lungenkranke. (23) _____. Denn das Training sollte immer individuell angepasst werden, meint Thun.

Die Professorin sieht eine weitere Gefahr: Die Fitnessuhren könnten zum ständigen Antreiber werden – körperliche Aktivität werde dann übertrieben. (24) _____. Vorsichtig sollte man auch in Fragen des Datenschutzes sein, denn laut Thun müsse man schauen, wohin diese Informationen übertragen würden, damit sie nicht in falsche Hände gerieten und letztendlich missbraucht würden.

A Mit solchen Geräten werden Daten wie Herzfrequenz, Strecke und Zeit registriert.

B Dadurch bekommt man alle Informationen aus dem Netz.

C Bei diesen Aktivitäten informieren sie dann über Werte wie Spitzengeschwindigkeit oder verbrauchte Kalorien.

D Dann wird die Optimierung zur Sucht und ist nicht mehr gesund.

- E** Auch zu viel des Guten führt nicht immer zu hochwertigen Resultaten.
F Doch es gibt auch Verlierer, jene, die die Soll-Werte nicht erreichen.
G Aber auch gesunde Menschen müssten genau hinschauen.
H Um die 10 000 Schritte täglich gelten etwa als Durchschnittsmaß für Bewegung.
I Der Münchner ist einer der deutschen Pioniere des Trends, der vor knapp zehn Jahren in den USA seinen Anfang nahm.
J Wie genau und verlässlich sind die Daten überhaupt, auf die sich das tägliche Bewegungsprogramm gründet?
K Seit Kurzem trägt er eine Smartwatch.

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 17 I, 18 A, 19 C, 20 F, 21 J, 22 H, 23 G, 24 D

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 8 могућих одговора)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

1.6.4. Пример комбинованог задатка вишеструког избора и допуњавања

Aufgabe 4 Fragen 25–32

Lesen Sie den folgenden Text.

Wählen Sie für jede Lücke (25–32) das richtige Wort (A, B, C oder D) aus.

(O→C) ist ein Beispiel. Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Einsamer Philosoph

Arthur Schopenhauer war schon als junger Mann ein sehr ernster und selbstbewusster Mensch. Viele Freunde (0) ____ er nicht. Geheiratet hat der Philosoph auch nie. Seine große (25) ____ war sein Hund. Er hatte immer einen Pudel und (26) ____ ein Hund starb, kaufte er einen neuen und sie hießen alle „Atman“.

Schopenhauers Hauptwerk „Die Welt als Wille und Vorstellung“ erschien 1819. Darin (27) ____ sich Schopenhauer radikal gegen die Lehren seiner Zeit, nach denen die menschliche Intelligenz die Welt kontrolliert. Schopenhauer (28) ____ den Willen gegen die Vernunft. Er behauptet, der Wille beherrsche das Leben. Dieser Wille sei „blind“, ein Instinkt ohne Vernunft und Ziel. Andere Philosophen glauben an die Entwicklung – Schopenhauer nicht, denn: Die Menschen wollen immer etwas. Da ihr Wille kein klares Ziel hat, werden sie nie zufrieden sein. Glück ist für Schopenhauer eine Illusion. Es (29) ____ nur eine Ausnahme. In der Kunst finde der Mensch einen kurzen Moment des Glücks, meint Schopenhauer. Schopenhauers Lehren fanden nur langsam (30) ____, dafür aber auf Dauer. Sie beeinflussten auch kontroverse Lehren von Friedrich Nietzsche, einem anderen bekannten deutschen Philosophen. Er übernahm von Schopenhauer die Idee, dass die Welt vom Willen beherrscht (31) _____. Doch bei Nietzsche ist der Wille nicht ziellos, sondern ein „Wille zur Macht“. Schopenhauer inspirierte auch (32) ____ Schriftsteller und Musiker, wie z. B. den deutschen Komponisten Richard Wagner. Sein Schaffen hat eine große Wirkung auf das moderne Denken.

0
A hätte B gab C hatte D gäbe
25
A Lust B Anziehung C Freude D Hingabe
26
A sobald B damit C sodass D dass
27
A ärgert B schämt C äußert D bewegt
28
A findet B setzt C meint D bekämpft
29
A macht B findet C zeigt D gibt
30
A Bewertung B Anerkennung C Einschätzung D Beurteilung
31
A war B wäre C wird D würde
32
A sämtliche B eigene C ganze D zahlreiche

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 25 C, 26 A, 27 C, 28 B, 29 D, 30 B, 31 C 32 D

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: предвидети одговарајуће лексичке јединице и граматичке структуре на основу језичне структуре текста

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 8 могућих одговора)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

1.6.5. Пример комбинованог задатка повезивања и допуњавања

Aufgabe 5 Fragen 33–40

Lesen Sie den folgenden Text.

Finden Sie für jede Lücke (33–40) die passende Ergänzung.

(0→L) ist ein Beispiel. **Drei** Ausdrücke bleiben übrig.

Mode

Mode ist ein Thema, das alle Schüler und Schülerinnen anspricht. Denn (0) ____ ist spielerisch, leicht, verführerisch. Über Mode können Zugehörigkeit, Identität, aber auch Abgrenzung deutlich gemacht werden. Mode kann (33) ____ anfassen, sie ist real und nicht digital. In erster Linie ist sie aber eine ganz persönliche Sache, denn sie spielt (34) ____ die Identität eine sehr große Rolle. Gerade bei Jugendlichen wird Vieles durch ihren modischen Ausdruck (35) ____ Vorschein gebracht. So ordnen sie sich nämlich über Mode einer bestimmten Gruppe zu oder zeigen ihre Vorliebe für (36) ____ bestimmten Musikstil. Interessant ist, dass Gruppen (37) ____ allem von außen als einheitlich empfunden werden. Der Einzelne empfindet sich aber trotzdem als individuell. Einige Schulen in Deutschland haben die Wichtigkeit der Mode erkannt und bieten ihren Schülern Mode-AGs an, in denen von (38) ____ eigene Kleidungsstücke entworfen werden können. Man muss lediglich am Anfang entscheiden, (39) ____ man machen will. Wenn man kein Kleidungsstück entwerfen möchte, kann man auch ein Accessoire entwerfen, eine Tasche, einen Helm oder ähnliche Sachen. Am Ende des Schuljahres findet dann immer eine tolle Modenschau (40) _____. Und da werden auch viele Sachen gleich verkauft.

- A einen
- B einer
- C für
- D jedem
- E man
- F ob
- G sie
- H statt
- I vor
- J was
- K zum
- L sie

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 33 E, 34 C, 35 K, 36 A, 37 I, 38 D, 39 J, 40 H

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: предвидети одговарајуће граматичке структуре на основу језичне структуре текста

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 8 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

1.6.6. Пример задатка есејског типа¹⁴

Schreiben Sie einen Aufsatz zum Thema „Fremdsprachen“ mit Einleitung, Haupt- und Schlussteil.
Gehen Sie im Hauptteil auf folgende drei Punkte ein:

1. Wie wichtig sind Fremdsprachenkenntnisse in Kroatien?
2. Was spricht für und was gegen die Teilnahme an einem Erasmus Projekt?
3. Welche Rolle spielt die Fremdsprache Deutsch in Ihrem Leben und warum?

Schreiben Sie **200–250** Wörter. Eine geringere Wortzahl führt zu Punktabzügen.
Es gibt keine maximale Wortzahl.

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: у складу с врстом текста развити задату тему према садржајним одредницама и поткрепити главне мисли чињеницама и примерима; у складу с врстом текста смислено и логички организовати реченице и одломке у тексту те се при томе користити уобичајеним начинима и средствима за повезивање и структурирање текста; употребити одговарајуће и правописно исправне лексичке структуре; исправно употребити сложеније граматичке структуре

БОДОВАЊЕ: према лествици¹⁵, укупно 20 бодова

¹⁴ Пример задатка је преузет из испитне целине Писање.

¹⁵ в. поглавља *Опис бодовања* и *Пример бодованог писаног текста* на вишем нивоу.

1.7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ

Да би се успешно припремили за испит државне матуре из Немачког језика, кандидати би требало детаљно да проуче испитни каталог.

Наставницима напомињемо да се припрема кандидата за испит не разликује знатно од метода и поступака којима се служе у поучавању немачког језика. Треба пронаћи одговарајући однос између активности које су усмерене на поучавање језика и активности које претпостављају добру припремљеност кандидата за испит. У сваком случају, нагласак стално треба да буде на поучавању јер ће само тако кандидат стећи довољан ниво комуникацијске језичне компетенције у немачком језику да би положио испит на жељеном нивоу.

Литература за припрему испита државне матуре из Немачког језика су уџбеници и приручници које је прописало и одобрило Министарство знаности и образовања Републике Хрватске.

1.7.1. Припрема за испитну целину *Читање*

Током наставног процеса кандидати углавном имају доста могућности за развијање способности разумевања текста читањем. Упркос томе, треба их подстицати на самостално читање текстова из различитих извора – књига, дневних новина, часописа и интернета који је посебно популаран медиј и доступан је већини кандидата.

Припрема за овај део испита укључује систематично развијање кандидатових способности глобалног, селективног и детаљног разумевања текста читањем, освештавање о процесу читања те поучавање кључним стратегијама решавања појединих типова задатака.

Систематично развијање кандидатових способности разумевања читањем на овом нивоу укључује обраду ширег спектра општих и стручних тема те различитих врста текста и књижевних жанрова. Битно је не бавити се искључиво интензивним читањем, него још у већој мери екстензивним читањем које ће кандидатима омогућити ширење распона вокабулара и граматичких структура те придонијети развијању не само рецептивних, већ и продуктивних вештина.

Важно је решавати различите врсте задатака за проверу разумевања текста читањем. Осим задатака затвореног типа, који су више заступљени у овом делу испита, кандидатима треба давати и задатке отвореног типа.

Расветљавање процеса разумевања прочитаног текста ће кандидатима олакшати решавање задатака. Тај процес има пуно додирних тачака с процесом слушања. За разумевање текста у целини и решавање задатака уз текст често није потребно разумети сваку реч, израз или чак целу реченицу. У разумевању текста читањем и слушањем пуно може помоћи активирање кандидатовог тематског и језичног предзнања.

Охрабриће их и мотивирати спознаја да о тексту знају више него шта мисле. Да би били у могућности активирати потребна језична предзнања, потребно је с кандидатима увежбавати разумевање непознатих речи уз помоћ контекста, правила о творби речи те интернационализама, германизама и сл. Познавање организације и структуре текста (структуре одломака, елемената кохезије и кохеренције) ће им такође помоћи у разумевању текста и решавању одређених задатака.

Да би у овом делу испита били још успешнији, кандидате треба упознати с врстама задатака којима се проверава разумевање текста читањем и стратегијама које ће им помоћи да их успешно реше.

За успешно решавање задатака вишеструког избора кандидатима треба скренути пажњу да пре читања текста прочитају питања и размисле о понуђеним одговорима, а затим да прочитају текст и у њему пронађу аргументе за избор тачног одговора.

Врло је важно упозорити кандидате да су и ометачи логички повезани са садржајем текста те да им само пажљиво читање текста, посебно у случају имплицитних значења, може помоћи у избору тачног одговора. Обележавање више од једног одговора у поједином питању неће им донети бодове.

И у задацима повезивања треба пажљиво прочитати питања која су у облику изјавних или упитних реченица, израза и сл., а затим потражити у текстовима кључне речи или изразе који повезују питања и текстове.

И у тим задацима је неопходно обратити пажњу на садржај ометача и њихов број те подцртати кључне речи у тексту на основу којих кандидат мисли да је понуђени одговор и тачан одговор. То кандидату олакшава избор правог одговора и омогућава бржу проверу решења.

За успешно решавање комбинованог задатка повезивања и допуњавања треба прво прочитати цели текст те посебну пажњу обратити на речи/реченице испред и иза празнине. Након тога међу понуђеним одговорима треба изабрати језични садржај који по свом значењу и граматичким обележјима одговара контексту. Будући да овај део испита садржи већи број задатака које треба решити у задатом времену, кандидати треба да пазе на исправну расподелу времена за решавање појединих задатака. Не би смели предуго решавати одређене задатке и на крају ни не покушати решити преостале задатке. Било би добро да на почетку овог дела испита погледом пређу преко свих задатака и утврде који су им задаци лакши, а који тежи те се прво посвете решавању лакших задатака, шта ће их мотивисати за решавање преосталих, тежих задатака. То штеди време.

1.7.2. Припрема за испитну целину *Слушање*

Део испита посвећен провери разумевања текста слушањем кандидати у правилу сматрају тежим делом испита. Могући разлози те негативне перцепције су недовољна количина аудитивних материјала уз одређене уџбенике те генерално слаба изложеност кандидата немачком језику у нашој земљи. Међутим, систематична и квалитетна припрема кандидата може знатно ублажити па и отклонити њихов страх од овог дела испита.

Врло важни елементи припреме кандидата за овај део испита су:

- развијање кандидатових способности разумевања слушањем
- освештавање кандидата о процесу слушања
- поучавање кандидата стратегијама за успешно решавање задатака за проверу разумевања текста слушањем.

Због слабе изваннаставне изложености кандидата немачком језику потребно је у настави Немачког језика ставити већи нагласак на примену аудитивних материјала. С кандидатима треба обрађивати разноврсне говорне и разговорне текстове које изговарају изворни говорници стандардним немачким језиком.

Примери таквих текстова и пратећих задатака за проверу разумевања могу се наћи на интернету (www.ncvvo.hr/drzavnamatura/web/public/nacionalni08, www.goethe.de, www.test-daf.de и др.).

Ако недостаје припремљених аудитивних материјала, увек их је могуће изградити, а у изрази, уз колеге, могу помоћи и сами кандидати након шта их се детаљно упозна с тим шта се испитује (који се исходи испитују) и како се испитује (којим врстама задатака).

Треба слушати текстове са сврхом глобалног, селективног и детаљног разумевања текста. Ако кандидати нису навикли на слушање различитих говорника, у почетку треба да слушају спорије изговорене текстове, а затим и текстове који су изговорени природним темпом уз позадинску буку. Кандидате је неопходно подстакнути на слушање музике на немачком језику, праћење немачких телевизијских програма и разговор с изворним говорницима немачког језика, било у оквиру њихових школских обавеза, било у слободно време.

Важан фактор у развијању кандидатових способности слушања је освештавање кандидата о процесу слушања. Кандидати ће процес слушања, али и сам процес решавања одређених врста задатака најлакше разумети кроз разговор о томе како су решили одређена питања у задатку. Важно је да у том разговору постану свесни како врло често није потребно разумети сваки глас и слог те сваку реч, фразу или реченицу да би се разумело значење текста као целине. Важније је активирање предзнања о теми те стварање претпоставки о томе шта би говорници могли рећи.

У том смислу је добро кандидате упозорити да се не узнемире ако не чују или не разумеју одређену реч. Треба наставити слушати текст, покушати разумети општу поруку и њу повезати с оним шта мислимо да је речено.

Упознатост с поступком и стратегијама решавања различитих задатака за проверу разумевања текста слушањем је кључан предуслов успешности у овом делу испита.

Први корак у решавању задатка је разумевање упутства за решавање задатка.

Упутство садржи важне информације о теми, говорницима и ситуацији те објашњење шта треба учинити у одређеном задатку. Посебну пажњу треба обратити на информације које кандидат може ишчитати из питања и понуђених одговора, тј. тачног одговора и ометача.

На основу тих информација може закључити о тексту у целини и о појединостима текста које може очекивати да ће чути у нешто ширем контексту. Стога, није довољно кандидате само упозорити да пажљиво послушају и прочитају упутство и питања у сваком задатку, него је с њима потребно анализирати различите облике упутства и питања те вежбати њихово разумевање.

Пре сваког првог слушања текста кандидати имају времена прочитати упутство и питања у задатку. Ту чињеницу треба добро да искористе јер постављена питања упућују на садржај слушаног текста и на редослед којим ће чути тражене информације.

Кандидате треба упозорити да питања морају решавати већ током првог слушања текста, а да друго слушање треба да искористе за решавање питања која су пропустили и за проверу тачности својих решења. Важно је да кандидати реше сва питања, чак и када нису сигурни шта су чули или разумели. Иако погађање не води увек ка тачном одговору, ометачи могу лако преварити јер су логички повезани са садржајем текста. Боље је покушати одговорити на питање, него на њега не одговорити. И на крају, врло је важно кандидатима објаснити поступак преписа одговора на посебан лист за одговоре. Непажња или непотребна журба могу довести до грешака при препису одговора, а тиме и до беспотребног губитка бодова у овом делу испита.

1.7.3. Припрема за испитну целину Писање

У овом делу испита кандидатима је најважније омогућити да шта више и чешће увежбавају писање различитих врста текстова, а посебно оних које се могу појавити у овој испитној целини. Но, пре него шта се с кандидатима почне интензивно вежбати писање различитих текстова, треба их упознати с процесом писања текста те их поступно водити кроз све етапе тог процеса.

Један од првих корака у процесу писања јесте разумевање задатка. Кандидатима се у томе може помоћи тако да се с њима детаљно проанализирају различити задаци писања уз помоћ следећих питања:

- Коју врсту текста треба написати?
- Коме треба писати?
- О чему треба писати, тј. коју врсту информације треба укључити у текст?
- Шта све треба навести везано за ту информацију?
- Колико текст треба бити дуг?

Било би добро подстакнути кандидате да у упутству задатка обележе кључне речи које им пружају одговор на питања јер оне директно упућују на оно шта у задатку треба направити. Изостављање дела задатка може знатно умањити успешност у овом делу испита.

Предуслов настанка доброг текста је претходна израда концепта. Кандидати углавном нису свесни сврхе израде концепта текста. У његов значај увериће се тек ако се с њима систематично вежба припрема кратког, јасно структурираног концепта који ће садржавати натукнице које се могу лако обликовати у реченице.

Анализа неколико примера текстова насталих без концепта освестиће кандидатима потребу организовања њихових мисли и идеја пре писања текста.

У наставку је с кандидатима корисно вежбати повезивање реченица уз помоћ одговарајућих језичних кохезивних средстава, обликовање и одговарајућу разраду одломака у тексту те повезивање одломака у текст. Да би кандидати на одговарајући начин обликовали и разрадили текст, треба их упознати с обележјима различитих врста текста (нпр. есеја, писма и сл.) које се могу појавити у испиту. Најбољи начин за то је поређење и анализа узорака различитих врста текста.

Врло важна етапа у процесу писања јесте читање текста. Кандидати треба прво да прочитају написани текст како би проверили да ли су логичким редоследом у њега унели све потребне информације/идеје. Након тога још једном треба да прочитају текст како би исправили граматичке, правописне и стилске грешке.

Током процеса настанка текста, а и након шта је обликована завршна верзија текста, кандидатима треба дати повратну информацију о квалитету њиховог рада.

Повратна информација се може дати у виду коментара или оцена с обзиром на одређене критеријуме. С тим у вези било би добро кандидате детаљно упознати с критеријумима бодовања описаним у испитном каталогу.

Корисно је кандидатима ограничити време за решавање задатка током вежбања. Као и у делу испита посвећеном разумевању текста читањем, тако је и у овом делу исправно распоређивање времена један од врло важних фактора за успех. Колико ће времена кандидату бити потребно за поједини корак је индивидуално, али сваки кандидат би требало да постане свестан кључних корака у процесу писања текста – детаљног читања задатка, прикупљања идеја, израде концепта, писања текста, провере написаног текста и преписивања текста те чињенице да вежбом може постићи жељену брзину у писању доброг текста.

1.7.4. Упутства и припрема за обликовање писаног текста на вишем нивоу

1. Проучите лествицу за бодовање.

Лествица у табели 5. укључује четири основна критеријума за бодовање писаног текста на вишем нивоу. То су:

A. Извршење задатка

Есеј треба имати увод, главни део и закључак те стилем мора одговарати задатој врсти текста. Потребно је одговорити на све делове задатка. Главне мисли треба поткрепити аргументима и/или примерима који ће их подржати.

B. Кохеренција и кохезија

Мисли треба износити у таквом низу који ће читалац моћи лако пратити. При томе треба употребљавати речи и фразе које ће изнесене мисли добро логички повезати.

C. Вокабулар

Вокабулар треба да буде примерен и разноврстан. Понављања речи и фраза треба избегавати.

Препоручује се употреба идиоматских израза.

D. Граматика

Граматичке структуре треба да буду разноврсне и одговарајуће.

2. Проучите задатак.

Schreiben Sie einen Aufsatz zum Thema „Fremdsprachen“ mit Einleitung, Haupt- und Schlussteil.

Gehen Sie im Hauptteil auf folgende drei Punkte ein:

1. Wie wichtig sind Fremdsprachenkenntnisse in Kroatien?
2. Was spricht für und was gegen die Teilnahme an einem Erasmus Projekt?
3. Welche Rolle spielt die Fremdsprache Deutsch in Ihrem Leben und warum?

Schreiben Sie **200-250** Wörter. Eine geringere Wortzahl führt zu Punktabzügen.

Es gibt keine maximale Wortzahl.

Према наведеним упутствима обликујте писани текст који има увод, главни део и закључак. Есеј треба имати од 200 до 250 речи, а у тај број не улазе ни лична имена ни непотребно поновљене речи или реченице. Ако не напишете тражени број речи, одузеће Вам се бодови.

Држите се теме. Пишите о ономе шта се у задатку тражи. Одговарајте јасно на све делове задатка. Ако не будете писали о задатој теми, одузеће Вам се бодови.

- Опишите ситуацију. Wie wichtig sind Fremdsprachenkenntnisse in Kroatien?

- Изнесите предности и недостатке и образложите их. Was spricht für und was gegen die Teilnahme an einem Erasmus Projekt?
- Изразите своје мишљење. Welche Rolle spielt die Fremdsprache Deutsch in Ihrem Leben und warum?

Јасно изреците главне мисли и поткрепите их објашњењима, доказима или примерима.

Обликујте одломке:

1. Уводни део – најава теме која следи
2. Главни део који ће имати три дела – према три постављена питања:
 - један одломак у ком се описује ситуација
 - један одломак у ком се наводе предности и недостаци
 - један одломак који садржи сопствено мишљење и опис сопствених искустава
3. Закључак.

3. Проучите пример есеја и коментар.

Пример наведен у следећем поглављу показује Вам колики је број бодова добио есеј за сваки од критеријума према лествици за бодовање. Прочитајте образложење.

4. Вежбајте.

Изаберите неколико тема које су Вам блиске и пишите о њима 75 минута јер ћете толико времена имати и на испиту. Тако ћете моћи проверити колико Вам времена треба:

- за писање од 200 до 250 речи (без употребе речника)
- за планирање есеја пре него шта га почнете писати
- за писање на листу за концепт
- за читање написаног есеја
- за проверу граматичке и правописне тачности онога шта сте написали
- за преписивање есеја с листа за концепт на лист за уредно писање.

За време вежбања придржавајте се упутстава за писање есеја. На крају свакако избројте речи како бисте добили представу о томе шта све можете рећи с 200 до 250 речи.

5. Кад испит почне

- Пажљиво прочитајте задатак.
- Размислите о теми и о чему тачно морате писати.

- Запишите на лист за концепт своје идеје, аргументе и примере у облику натукница. Испланирајте свој есеј како бисте били сигурни шта желите написати.
- Посложите своје мисли у логичан низ.
- Проверите свој план на листу за концепт: логички низ идеја, аргументе који су подупрти доказима, примерима и објашњењима и кохерентност одломака.
- Напишите свој есеј на лист за концепт.
 - Напишите увод. Најавите о чему ћете писати у главном делу.
 - Напишите главни део есеја. Започните сваки одломак тематском реченицом.
 - Нагласите своје главне мисли повезујући их на примерен начин:
 - унутар реченица (на пример, *denn, weil, obwohl, indem, nicht nur... sondern auch, sowohl... als auch...*)
 - између реченица (на пример, *Zum einen... Zum anderen*)
 - између одломака (на пример, *zuerst, danach... zum Schluss...* итд.).
 - Напишите закључак. Сажмите главне мисли и напишите своје лично мишљење.
- Прочитајте свој есеј на листу за концепт и проверите да ли сте обухватили све шта сте планирали у претходним припремама, да ли је ток мисли логичан, има ли правописних, граматичких или стилских грешака, понављају ли се често неки изрази и јесте ли пазили на ред речи у реченици.
- Препишите есеј с листа за концепт и припазите на опште савете:
 - увуците први ред сваког одломка
 - пазите на рукопис.

1.7.5. Пример бодованог писаног текста на вишем нивоу

FREMDSPRACHEN		
Der Schlüssel zur Welt, oder einfach gesagt Fremdsprachen. Sie eröffnen uns zahlreiche Möglichkeiten, von einem grösseren Angebot an Musik und Literatur bis zur erleichterten Jobsuche decken sie alle Lebensbereiche ab. Kroatien ist ein Land was in den letzten Jahren immer mehr vom Tourismus gepregt wird, desswegen werden Fremdsprachenkenntnisse immer wichtiger für die Kroaten. Nicht nur wegen den steigender Anzahl an Touristen sondern auch im Industriesektor werden Fremdsprachen wie zb. Deutsch immer wichtiger. Wegen der zunehmenden Globalisierung nimt die Anzahl an Importprodukten zu, egal ob Auto oder Kühlschrank - immer mehr Waren sind made in Germany. Nicht nur Erwachsene mache gebrauch von Fremdsprachen, sondern auch mehr und mehr Jugendliche. Erasmus Projekte ermöglichen es auf andere art und weisse die Fremdsprachenkenntnisse der Teilnämern zu verbessern. Nicht nur die Sprachkenntnisse profitieren von Erasmus Projekt, sondern auch das verständnis der Jugendlichen bezüglich auf andere Kulturen. Wie man das schön sagt: „andere Länder andere Siten“. So eine Zeit im ausland erweitert den Freundeskreiss, ebenso wie den Horizont der Teilnämern. Deutsch hat sich in mein Leben als die von mir meistgenutzte Fremdsprache etabliert. Somit nimt Deutsch als Fremdsprache eine wichtige Rolle im Leben ein, egal ob ich Deutschemusik höre oder einen Zeitungsartikel online lese. Die sprache hat mir einige Türen im Leben geöffnet.		
Број речи: 207		
КРИТЕРИЈУМ	БРОЈ БОДОВА	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
Извршење задатка	3,5	Потпуно су разрађени одговори на два питања, а одговору на једно питање недостаје потпора. Недостаје закључак.
Кохеренција и кохезија	4,5	Низ мисли је потпуно јасан. Добра је употреба кохезивних средстава на нивоу текста.
Вокабулар	4,5	Широк је распон вокабулара за извршење задатка. Грешке у употреби и правопису понекад утичу на лако разумевање текста.
Граматика	4	Добар је распон структура за извршење задатка. Грешке у употреби и облику понекад утичу на лако разумевање текста.
УКУПНО	16,5	

2. ОСНОВНИ НИВО ИСПИТА

2.1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА

Предметни курикулум с којим је овај испитни каталог усклађен структуриран је према доменима: *Комуникацијска језична компетенција*, *Међукултурна комуникацијска компетенција* и *Самосталност у овладавању језиком*. Сва три домена чине уравнотежену структуру целокупног предметног курикулума Немачког језика и полазиште су образовних исхода који се проверавају испитом државне матуре из Немачког језика.¹⁶

Испитом државне матуре из Немачког језика на основном нивоу се проверава комуникацијска језична компетенција према наставном плану и програму Немачког језика с најмањом сатницом у четворогодишњим струковним школама и према предметном курикулуму за четворогодишње почетно учење немачког језика у три језичне активности, тј. потподручја: читању, слушању и писању. У складу са тим испит из Немачког језика се састоји од три испитне целине: *Читање*, *Писање* и *Слушање*.

2.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ

У овом поглављу су за сваку језичну активност наведени образовни исходи из домена *Комуникацијска језична компетенција* предметног курикулума. Исходи из домена *Међукултурна комуникацијска компетенција* и *Самосталност у овладавању језиком*, који су предметним курикулумом предвиђени за вредновање наученог, у испиту се вреднују посредно кроз исходе из домена *Комуникацијска језична компетенција*.

2.2.1. Испитна целина *Читање*

Циљ ове испитне целине је испитати кандидатову способност самосталног читања с разумевањем разноврсних аутентичних или у мањој мери прилагођених текстова и проверити његова знања и вештине на рецептивном нивоу.

Образовни исходи

Према предметном курикулуму ученик:

- глобално, селективно и детаљно разуме средње дуге и једноставне аутентичне и прилагођене текстове повезане с познатим темама
- вреднује нешто сложеније односе међу информацијама у тексту
- изводи закључке на основу прочитаног садржаја
- разуме једноставне садржаје у традиционалним и савременим медијима
- проверава лично разумевање. (SŠ (2) NJ A.4.1.)

¹⁶ в. предметни курикулум, поглавље Ц. Структура – домени предметног курикулума [електронски извор].

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини се испитује може ли кандидат у писаном тексту различите дужине:

- одредити основни смисао текста
- утврдити главне мисли
- разликовати поједине информације
- закључити из имплицитне поруке
- утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту
- предвидети садржај на основу језичне структуре текста.

2.2.2. Испитна целина Писање

Циљ ове испитне целине је проверити кандидову способност одговарајућег и тачног изражавања у писаним облицима језичних активности које се предузимају са сврхом испуњавања комуникацијских циљева дефинисаних у задатку.

Образовни исходи

Према предметном курикулуму ученик:

- примењује правила писања једноставних врста текста: кратки описи догађаја и личних искустава, кратке личне поруке, кратко лично писмо / електронска пошта
- преноси информације из познатих текстова
- употребљава неформални стил писања текстова
- планира садржај текста
- уређује и организује текст
- употребљава једноставна везна средства за повезивање реченица унутар текста
- самостално продуктивно употребљава увежбана препоручена језична средства за продукцију нових неувежбаних исказа
- исправно пише већину познатих речи и делимично тачно употребљава интерпункцијске знакове. (SŠ (2) NJ A.4.4.)¹⁷

¹⁷ Наведени образовни исходи приближно одговарају садржају дескриптора у лествицама за доследну и повезану писану продукцију те лексичку и граматичку компетенцију на нивоу A2+ ZEROJ-а, стр. 62. и 63, 115, 116. и 117. и 129.

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини се испитује може ли кандидат:

- обликовати смислено и логички организован и разумљив текст неформалног стила према садржајним одредницама и поткрепити главне мисли примерима
- исправно употребити једноставна везна и друга језична средства примерена врсти текста, комуникацијској сврси и односу између писца и читаоца.

2.2.3. Испитна целина *Слушање*

У овој испитној целини се испитују кандидатове вештине глобалног, селективног и детаљног разумевања слушаног текста изговореног разговетним стандардним језиком.

Образовни исходи

Према предметном курикулуму ученик:

- глобално, селективно и детаљно разуме средње дуге и једноставне аутентичне и прилагођене текстове повезане с познатим темама
- вреднује нешто сложеније односе међу информацијама у тексту
- изводи закључке на основу прочитаног садржаја
- разуме садржаје изговорене умереним темпом, јасно и разговетно
- разуме једноставне садржаје у традиционалним и савременим медијима
- проверава лично разумевање. (SŠ (2) NJ A.4.1.)

Шта се испитује?

С обзиром на наведене образовне исходе, у овој испитној целини се испитује може ли кандидат у говореном тексту различите дужине:

- одредити основни смисао текста
- утврдити главне мисли
- разликовати поједине информације
- закључити из имплицитне поруке.

2.3. СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит државне матуре из Немачког језика на основном нивоу се састоји од три испитне целине: *Читање*, *Писање* и *Слушање*.

У тексту који следи је детаљно описана структура сваке испитне целине.

2.3.1. Испитна целина *Читање*

Ова испитна целина се састоји од пет група задатака везаних за различите писане полазне текстове.

Врсте текстова

Врсте текстова укључују различите облике врло кратких до средње дугих говорних и разговорних текстова у писаном облику попут краћих обавештајних и приповедних текстова: обавештења, порука, упутстава, упозорења, чланака, личних писама, сажетака, састава, интервјуа и слично.

Текстови су аутентични (или у мањој мери промењени), што значи да су преузети из различитих аутентичних извора попут новина, часописа, књига, брошура, интернета итд. Тематски су блиски доби, искуствима и интересима ученика.¹⁸

Јасни су садржајно и структурно, посебно они на основу којих се проверава граматичка и лексичка компетенција ученика. У језичном смислу одговарају описаном нивоу. Могу, међутим, садржавати речи и изразе чије се познавање не тражи на том нивоу, али само ако те речи и изрази нису кључни за разумевање текста и успешно решавање задатка.

Текстови укупно садрже од 1200 до 1400 речи.

Структура ове испитне целине приказана је у табели 6.

За сваки испитивани исход је наведено којом ће се врстом задатка испитивати, на каквој врсти текстова те колико је задатака везано за тај текст.

¹⁸ в. попис тема у поглављу *Додаци*

Табела 6. Структура испитне целине Читање

ГРУПА ЗАДАТАКА	ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТЕ ЗАДАТАКА	ВРСТЕ ТЕКСТОВА	БРОЈ ЗАДАТАКА
1.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли	задатак повезивања	врло кратки, тематски повезани или самостални текстови	6
2.	одредити основни смисао текста, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задатак вишеструког избора (између три понуђена одговора)	шест кратких информативних текстова или један средње дуг чланак	6
3.	утврдити главне мисли, разликовати поједине информације, утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту	комбиновани задатак повезивања и допуњавања	кратак до средње дуг интервју, разговор или чланак	6
4.	предвидети одговарајуће лексичке јединице и граматичке структуре на основу језичне структуре текста	комбиновани задатак вишеструког избора (између три понуђена одговора) и допуњавања	кратак описни, обавештајни или приповедни текст	6
5.	предвидети одговарајуће граматичке структуре на основу језичне структуре текста	комбиновани задатак повезивања и допуњавања	кратак описни, обавештајни или приповедни текст	6

2.3.2. Испитна целина Писање

Ова испитна целина садржи један задатак отвореног типа.

Кандидат треба обликовати кратак писани текст (нпр. лично писмо, електронску пошту и слично) дужине од **80 до 100 речи**:

- уз помоћ садржајних одредница за писање (натукница или питања) и/или
- уз помоћ вербалног предлошка (нпр. поруке, писма, огласа и сл.).

Садржајне одреднице за писање (натукнице или питања) се односе на делове теме о којој кандидат треба писати, а вербални предлошак је подстрек за размишљање и/или је језична помоћ при разради теме.

У упутству за писање се прецизирају комуникацијска ситуација, врста текста, тема, потенцијални читалац и однос аутора текста и читаоца. Задатак је у складу с темама.

Структура ове испитне целине је приказана у табели 7.

Табела 7. Структура испитне целине Писање

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТА ЗАДАТКА	ВРСТА ТЕКСТА	БРОЈ ЗАДАТАКА
♦ обликовати смислено и логички организован и разумљив текст неформалног стила према садржајним одредницама и поткрепити главне мисли примерима ♦ употребити једноставна везна и друга језична средства примерена врсти текста, комуникацијској сврси и односу између писца и читаоца	обликовати кратак и једноставан писани текст (од 80 до 100 речи)	е-порука, лично писмо и сл. (према садржајним одредницама)	1

2.3.3. Испитна целина Слушање

Ова испитна целина се састоји од четири групе задатака везаних за различите изговорене полазне текстове.

Врсте текстова

Врсте текстова укључују различите облике кратких говорних и разговорних, описних, обавештајних и приповедних текстова попут порука и обавештења, кратких прича и описа, кратких разговора и слично.

Текстови су аутентични или мало прилагођени. Говоре их један или више изворних говорника стандардним немачким језиком. Тематски су блиски циљаној доброј групи ученика, а говоре о предвидивим свакодневним темама.¹⁹

У језичном смислу одговарају описаном језичном нивоу. Могу, међутим, садржавати речи и изразе чије се познавање не тражи на том нивоу, али само ако те речи и изрази нису кључни за разумевање текста и успешно решавање задатка.

Текстови укупно садрже приближно 1000 речи.

Структура ове испитне целине је приказана у табели 8.

За сваки испитивани исход је наведено којом ће се врстом задатка испитивати, на каквој врсти текста те колико је задатака везано за те текстове.

Табела 8. Структура испитне целине Слушање

ГРУПА ЗАДАКА	ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ	ВРСТЕ ЗАДАКА	ВРСТЕ ТЕКСТОВА	БРОЈ ЗАДАКА
1.	одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли	задатак повезивања	врло кратки говорни текстови	5
2.	разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задатак вишеструког избора (између три понуђена одговора)	кратки говорни текстови	5
3.	разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задатак вишеструког избора (између три понуђена одговора)	кратак разговорни текст	5
4.	разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке	задатак вишеструког избора (између три понуђена одговора)	кратак говорни, описни, обавештајни или приповедни текст	5

2.4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА

Технички опис испита подразумева трајање испита, изглед и начин решавања испита те прибор за решавање испита.

2.4.1. Трајање испита

Испит на основном нивоу траје укупно **130** минута.

Испитне целине *Читање* и *Писање* се спроводе одвојено од испитне целине *Слушање*. За решавање испитне целине *Читање* и испитне целине *Писање* предвиђено је **100** минута.

За решавање испитне целине *Слушање* предвиђено је приближно **30** минута укључујући и **5** минута за обележавање одговора на лист за одговоре.

Време спровођења ће бити објављено на интернетској страници Националног центра за вањско вредновање образовања (www.ncvvo.hr).

2.4.2. Изглед испита и начин решавања

Кандидат добија сигурносну кесицу у којој су две испитне књижице с припадајућим листовима.

Читање и Писање

Кандидат из сигурносне кесице узима одговарајућу испитну књижицу, лист за одговоре, два листа за оцењиваче и лист за концепт. У испитној књижици су текстови и задаци којима се испитује разумевање текста читањем, задатак кратког писаног текста којим се проверава писана продукција кандидата и лист за уредно писање.

Од кандидата се очекује да пажљиво прочита упутства која ће следити током решавања испита. Важно је пажљиво прочитати та упутства јер је у њима назначен и начин обележавања и уписивања тачних одговора.

Примери упутстава за решавање појединих врста задатака се налазе у поглављу *Примери задатака*.

У задацима испитне целине *Читање* кандидат мора обележити тачне одговоре знаком **X** на листу за одговоре. Ако кандидат обележи више од једног одговора, задатак ће се бодовати са нула (0) бодова без обзира на то шта је међу обележенима и тачан одговор.

У задатку кратког писаног текста кандидат може употребљавати лист за концепт, али потом мора свој одговор читко написати на лист за уредно писање који се налази у испитној књижици након странице са задатком. Садржај листа за концепт се не бодује. Текст на листу за уредно писање написан великим штампаним словима или нечитко бодоваће се са нула (0) бодова.

Слушање

Кандидат из сигурносне кесице узима одговарајућу испитну књижицу и лист за одговоре.

Од кандидата се очекује да пажљиво прочита упутства које ће следити током решавања испита. Важно је пажљиво прочитати та упутства јер је у њима назначен и начин обележавања и уписивања тачних одговора.

Примери упутстава за решавање појединих врста задатака се налазе у поглављу *Примери задатака*.

У задацима испитне целине *Слушање* кандидат мора обележити тачне одговоре знаком Х на листу за одговоре. Ако кандидат обележи више од једног одговора, задатак ће се бодовати са нула (0) бодова без обзира на то шта је међу обележенима и тачан одговор.

Спровођење испитне целине *Слушање*²⁰:

- Решавање овог дела испита траје око 30 минута укључујући време за обележавање одговора на лист за одговоре.
- Пре слушања текста предвиђене су кратке паузе за читање групе задатака.
- Сваки текст се слуша два пута.
- Док слуша текстове, кандидат обележава одговоре у испитну књижицу, а на крају има 5 минута да своје одговоре обележи на листу за одговоре.

Ако кандидат погрешно у било ком делу испита, треба прецртати нетачан одговор, ставити га у заграду, написати тачан одговор и ставити скраћени потпис покрај тачног одговора.

Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.

2.4.3. Прибор

Током писања свих делова испита дозвољена је употреба само хемијске оловке која пише плавом или црном бојом и која се не може брисати, а није дозвољена употреба коректора ни речника.

²⁰ Након шта водитељ испитне просторије кандидату или кандидатима прочита упутства за ову испитну целину, укључује уређај за репродукцију снимке и не зауставља је до краја спровођења ове испитне целине. Снимка укључује упутства за решавање задатака, све предвиђене паузе за читање задатака, текстове за прво и поновљено слушање те петоминутну паузу за обележавање одговора на листу за одговоре. Кандидат стога треба пажљиво слушати упутства на снимци.

2.5. ОПИС БОДОВАЊА

У испиту на основном нивоу је могуће остварити укупно **65** бодова. Бодови у свакој од три испитне целине имају одређен удео у коначном резултату.

Број бодова и удео испитних целина у испиту је приказан у табели 9.

Табела 9. Број бодова и удео испитних целина у испиту

ИСПИТНА ЦЕЛИНА	БРОЈ БОДОВА	УДЕО
Читање	30	40 %
Писање	15	30 %
Слушање	20	30 %
УКУПНО	65	100 %

Коначни резултат се израчунава на следећи начин:

$$[(0.4 * \text{постигнути бодови Читање} / 30) + (0.3 * \text{постигнути бодови Писање} / 15) + (0.3 * \text{постигнути бодови Слушање} / 20)] * 65.$$

2.5.1. Бодовање испитне целине Читање

Бодови: Свако питање има један тачан одговор. Сваки тачно обележен одговор на листу за одговоре доноси један бод. Ова испитна целина доноси укупно **30** бодова.

1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

Удео испитне целине у целом испиту: 40%

2.5.2. Бодовање испитне целине Писање

Бодови: Ова испитна целина доноси укупно **15** бодова.

Удео испитне целине у целом испиту: 30%

Текст на листу за уредно писање написан великим штампаним словима или нечитко бодоваће се са нула (0) бодова. Кратки писани текст се бодује према лествици која укључује два основна критеријума:

1. Извршење задатка
2. Језик.

Наведени критеријуми се детаљно описују низом описивача.

Лествица за бодовање писаног текста на основном нивоу је приказана у табели 10.

Табела 10. Лествица за бодовање писаног текста на основном нивоу

БРОЈ БОДОВА	ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТКА	БРОЈ БОДОВА	ЈЕЗИК
5	Све три садржајне одреднице су у потпуности разрађене. (PPP)*	10	Потпуно разумљив текст Широк распон вокабулара и структура Потпуно одговарајућа употреба вокабулара и структура уз могуће мање грешке
		9	Потпуно разумљив текст Врло добар распон вокабулара и структура Одговарајућа употреба вокабулара и структура уз мање грешке
4	Две садржајне одреднице су у потпуности разрађене, а једна делимично. (PPD)	8	Лако разумљив текст Добар распон вокабулара и структура Одговарајућа употреба вокабулара и структура уз грешке
		7	Лако разумљив текст Добар распон вокабулара и структура Углавном одговарајућа употреба вокабулара и структура уз грешке
3	Две садржајне одреднице су у потпуности разрађене, а једна је занемарена. (PPZ) ИЛИ Једна садржајна одредница је у потпуности разрађена, а две делимично. (PDD)	6	Разумљив текст Довољан распон вокабулара и структура Углавном одговарајућа употреба вокабулара и структура уз већи број грешака
		5	Разумљив текст Довољан распон вокабулара и структура Делимично одговарајућа употреба вокабулара и структура уз бројне грешке
2**	Све три садржајне одреднице су делимично разрађене. (DDD) ИЛИ Једна садржајна одредница је у потпуности разрађена, једна делимично, а једна је занемарена. (PDZ)	4	На неким местима теже разумљив текст Ограничен распон вокабулара и структура Делимично одговарајућа употреба вокабулара и структура уз врло бројне грешке
		3	На неким местима теже разумљив текст Ограничен распон вокабулара и структура Углавном неодговарајућа употреба вокабулара и структура уз врло бројне грешке
1***	Две садржајне одреднице су делимично разрађене, а једна је занемарена. (DDZ) ИЛИ Једна садржајна одредница је у потпуности разрађена, а две су занемарене. (PZZ)	2	Већим делом тешко разумљив текст Врло ограничен распон вокабулара и структура Углавном неодговарајућа употреба вокабулара и структура уз озбиљне грешке
		1	У целини тешко разумљив текст Врло ограничен распон вокабулара и структура Углавном неодговарајућа употреба вокабулара и структура уз врло бројне озбиљне грешке
0	Једна садржајна одредница је делимично разрађена, а две су занемарене. (DZZ) ИЛИ Садржај текста се ни у једном свом делу не односи на постављени задатак или је текст неразумљив. ИЛИ Недовољан распон вокабулара и структура уз неодговарајућу употребу. ИЛИ Текст садржи мање од 40 речи које се односе на задату тему.		

Напомене:

*P = потпуни одговор на питање; D = делимичан одговор на питање; Z = занемарено питање
PPP = потпуни одговор на сва питања; PDZ = на једно питање је одговорено потпуно, на једно делимично, а једно је занемарено

**За 2 бода за Извршење задатка писани текст не може добити више од 4 бода за Језик.

*** За 1 бод за Извршење задатка писани текст не може добити више од 2 бода за Језик.

- Максималан број бодова је 15: 5 бодова за *Извршење задатка* и 10 бодова за *Језик*. Минималан број бодова је нула (0).
- Реч подразумева све засебне елементе текста одвојене празнином. Скраћенице се броје као једна реч (нпр. *istw.*, *z. B.*). У број речи се не убрајају:
 - лична имена, датум, место, речи из других језика (нпр. *Ich reiten Horse.*)
 - бројеви ако су написани као бројке (нпр. *Sie ist 16 Jahre alt.*)
 - дословна понављања целе реченице или делова реченица из упутства задатка или из неког другог задатка из испитне целине *Читање* – ако у одговору има више од четири дословно преписане речи
 - понављања истих делова реченица или целих реченица ако се понове без потребе више пута (осим одређеног и неодређеног члана) ако стилски није оправдано (нпр. *Ich gehe ins Kino, ich spiele Fußball, ich fahre Rad...*).
- Бодови се одузимају ако кандидат напише премало речи:
 - за 60 до 79 речи одузима се 1 бод
 - за 40 до 59 речи одузимају се 2 бода.
- Бодови се такође одузимају ако недостају елементи врсте текста, нпр. за писмо – место и датум, ословљавање, поздрав и потпис:
 - ако недостају два елемента или више њих одузима се 1 бод.

2.5.3. Бодовање испитне целине *Слушање*

Бодови: Свако питање има један тачан одговор. Сваки тачно обележен одговор на листу за одговоре доноси један бод. Ова испитна целина доноси укупно **20** бодова.

1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

Удео испитне целине у целом испиту: 30%

2.6. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА

У овом поглављу су наведени примери различитих врста задатака²¹ у испитним целинама *Читање (Leseverstehen)*, *Писање (Schreiben)* и *Слушање (Hörverstehen)*. Уз сваки пример задатка су наведени упутство, тачан одговор, испитивани исход и начин бодовања.

2.6.1. Пример задатка повезивања²²

Aufgabe 1

Fragen 1–5

Sie hören fünf kurze Texte zum Thema Sparen.

Wählen Sie für jeden Text (1–5) die richtige Überschrift (A–F) aus.

Jede Überschrift können Sie nur einmal wählen. **Eine** Überschrift bleibt übrig.

Sie hören die Texte zweimal. Markieren Sie Ihre Lösungen.

Transkript

- 1 Schreib dir jeden Einkauf auf. Und das jeden Tag. So weißt du, wie viel Geld und wofür du es aus gibst.
- 2 Nimm jeden Abend Münzen aus deiner Geldtasche und gib sie in eine Spardose. Egal ob 1 Kuna oder 10 Lipa. Am Ende des Monats bist du wahrscheinlich überrascht, wie viel du gespart hast.
- 3 Bezahle immer mit Bargeld und nicht mit Karten. Wenn du so bezahlst, überlegst du zweimal, ob du diese Sache wirklich brauchst.
- 4 Du brauchst nicht immer neue Kleidung zu kaufen. Du, deine Freunde und deine Geschwister – ihr könnt euch eure Sachen leihen.
- 5 Ein Kinotag ist mittlerweile sehr teuer geworden. Wenn du aber Mitglied in einer Bibliothek bist, kannst du dort nicht nur Bücher, sondern auch CDs und DVDs ausleihen.

- A Bar bezahlen
- B Filme ausleihen
- C Billig einkaufen
- D Kleingeld sammeln
- E Ausgaben notieren
- F Klamotten tauschen

Напомена: Уз задатке којима се проверава слушање с разумевањем не наводи се решени пример (0).

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 1 E, 2 D, 3 A, 4 F, 5 B

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: одредити основни смисао текста, утврдити главне мисли

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 5 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

2.6.2. Пример задатка вишеструког избора

²¹ Примери и специфичности задатака у појединим испитним целинама се могу последати на интернетској страници Националног центра за вањско вредновање образовања на везама *Проведени испити и Огледни испит*.

²² Пример задатка преузет је из испитне целине *Слушање*.

Aufgabe 2

Fragen 7–12

Lesen Sie den folgenden Text. Wählen Sie für jede Frage (7–12) die richtige Antwort (A, B oder C) aus.

Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Maskenbildnerin

Am Hinterkopf sieht man den Schädelknochen. Die Wunde an der Stirn ist tief und blutig.

Julia John betrachtet das Gesicht, den Nacken und den Hals. Dann nimmt sie einen dünnen Pinsel und rote Farbe und macht die Wunde noch ein bisschen blutiger. Die 25-jährige Hannoveranerin lernt Maskenbildnerin am Theater in Niedersachsen.

Im Sommer hat sie ihre Abschlussprüfungen. Deshalb muss sie jetzt viel üben. Heute muss sie beispielsweise eine Charaktermaske fertig machen. Julia John hat sich für einen Zombie entschieden. Und den macht sie an ihrer besten Freundin.

Sie schafft es, Junge zu Alten, Dünne zu Dicken und aus Menschen Tiere zu machen. Dabei ist Schminken und Stylen nur ein Teil ihrer Arbeit. Sie macht auch Masken nach Zeichnungen, Perücken, Bärte oder sogar ganze Körperteile – alles in Handarbeit und individuell dem Träger angepasst. Dieser Beruf bedeutet keinesfalls Glamour, wie viele denken. Maskenbildner arbeiten fast immer abends, am Wochenende und feiertags. Und wer für Filme arbeiten möchte, muss mit langen Wartezeiten beim Drehen rechnen. Man muss also sehr geduldig sein. Außerdem hat man nur einmal im Jahr einen sechswöchigen Urlaub. Für diesen Beruf braucht man viel Idealismus, und viel Praxis, vor allem im Theater. Julia ist sich noch nicht sicher, wo genau sie arbeiten will. Besondere Effekte, Modenschauen, Film? Alles ist offen. Wichtig ist ihr vor allem, Erfahrungen zu sammeln.

7 Wo befindet sich die Wunde?

- A** Am Hals.
- B** Am Nacken.
- C** Im Gesicht.

8 Warum macht Julia heute einen Zombie?

- A** Sie probt für das Examen.
- B** Sie bastelt ihn fürs Theater.
- C** Sie macht ihn für ihre Freundin.

9 Was schafft Julia?

- A** Leute zu verbinden.
- B** Leute zu verändern.
- C** Leute zu verwechseln.

10 Für wen sind ihre Masken?

- A** Sie entsprechen nur einer Person.
- B** Sie sind für wenige Leute gemacht.
- C** Sie passen allen Menschen.

11 Was muss eine Maskenbildnerin haben?

- A** Viel Glamour.
- B** Viel Freizeit.
- C** Viel Geduld.

12 Welche Erfahrungen findet Julia am wichtigsten?

- A** Die aus dem Theater.
- B** Die aus dem Film.
- C** Die aus der Mode.

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 7 C, 8 A, 9 B, 10 A, 11 C, 12 A

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: одредити основни смисао текста, разликовати поједине информације, закључити из имплицитне поруке

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 6 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

2.6.3. Пример комбинованог задатка повезивања и допуњавања

Aufgabe 3 Fragen 13–18

Lesen Sie den folgenden Text.

Wählen Sie für jede Lücke (13–18) die fehlende Antwort (A–G) aus.

Jede Antwort können Sie nur einmal wählen. Eine Antwort bleibt übrig.

(O→H) ist ein Beispiel. Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Mountainbiken

Reporter: Hallo Tina, du bist Profi-Mountainbikerin. Was gefällt dir besonders am Mountainbiken?

Tina: (O) _____

Reporter: Hast du früher andere Sportarten gemacht?

Tina: (13) _____

Reporter: Wann hast du deine Leidenschaft fürs Mountainbiken entdeckt?

Tina: (14) _____

Reporter: Ist dieser Sport nicht gefährlich?

Tina: (15) _____

Reporter: Was ist dir bei einer Fahrt am wichtigsten?

Tina: (16) _____

Reporter: Was war dein bisher schönstes Erlebnis?

Tina: (17) _____

Reporter: Was wünschst du dir für die Zukunft?

Tina: (18) _____

Reporter: Danke für das Gespräch.

A Mit 12 Jahren habe ich nach einer neuen Sportart gesucht. Und da habe ich mich fürs Mountainbiken begeistert.

B Doch, auf der Rennstrecke kann es manchmal sehr schnell werden. Deshalb muss man voll konzentriert sein. Aber gerade das macht mir auch am meisten Spaß.

C In erster Linie Gesundheit, damit ich noch lange Spaß am Fahrradfahren haben kann.

D Ich habe mich am besten gefühlt, als ich das Rennen bei der Europameisterschaft gewonnen und die Goldmedaille mit nach Hause genommen habe.

E Ja natürlich! Als ich jünger war, habe ich Fußball gespielt. Manchmal habe ich mit meiner Familie auch Fahrradtouren gemacht.

F Das ist schwer zu sagen. Ich versuche immer, eine Strecke so schnell wie möglich zu fahren und dabei keine Fehler zu machen.

G Wenn es mal nicht so läuft, wie man es gerne haben möchte. Aber dann muss man versuchen, das Beste aus der Situation zu machen.

H Es macht mir großen Spaß, und ich liebe es, mich in der Natur zu bewegen und das Gefühl von Freiheit zu spüren.

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 13 E, 14 A, 15 B, 16 F, 17 D, 18 C

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: утврдити главне мисли, разликовати поједине информације, утврдити логичке и сложеније значењске везе у тексту

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 6 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

2.6.4. Пример комбинованог задатка вишеструког избора и допуњавања

Aufgabe 4 Fragen 19–24

Lesen Sie den folgenden Text.

Wählen Sie für jede Lücke (19–24) das richtige Wort (A, B oder C) aus.

(0→A) ist ein Beispiel. Übertragen Sie Ihre Lösungen auf den Antwortbogen.

Leser leben länger

Menschen, die viel lesen, leben länger. Das ist das Ergebnis einer Untersuchung, (0) _____ Wissenschaftler an der Yale Universität (USA) durchgeführt haben. Lesen hat einen positiven Einfluss auf unser Leben, sagen (19) _____. Wer viel liest, hat weniger Stress und achtet mehr auf seine Gesundheit. Man hat auch festgestellt, dass es für unser Gehirn besser ist Bücher zu lesen und weniger Zeitungen und Illustrierte. Wer täglich eineinhalb Stunden liest, erhöht seine Chancen länger zu leben. Die Wissenschaftler (20) _____ 12 Jahre den Lebensstil von mehr als 3 500 Menschen beobachtet, das heißt ihre Lesegewohnheiten, Gesundheit, Bildung und ihren Wohlstand. Die Testpersonen (21) _____ zu Beginn der Untersuchungen über 50 Jahre alt. Die aktuelle Studie bestätigt, dass Menschen, die bis zu 3,5 Stunden pro Woche lesen, wahrscheinlich um 17 Prozent länger (22) _____ als diejenigen, die gar nicht lesen. „Menschen, die nur eine halbe Stunde am Tag ein Buch lesen, haben einen Vorteil gegenüber denjenigen, die nicht lesen“, (23) _____ Becca R. Levy, Hauptautorin der Studie. Leider sehen viele Menschen über 65 Jahre im Durchschnitt täglich 4,4 (24) _____ fern. Man müsste die Älteren also davon überzeugen, in ihrer Freizeit lieber zu lesen, denn Bücherlesen könnte ihr Leben verlängern, wie in dem Bericht steht.

0

- A die
- B der
- C das

19

- A Sie
- B sie
- C wir

20

- A hätten
- B sind
- C haben

21

- A** würden
- B** waren
- C** wären

22

- A** leben
- B** wohnen
- C** lieben

23

- A** fragt
- B** antwortet
- C** sagt

24

- A** Uhren
- B** Stunden
- C** Zeit

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 19 B, 20 C, 21 B, 22 A, 23 C, 24 B

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: предвидети одговарајуће лексичке јединице и граматичке структуре на основу језичне структуре текста

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 6 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

2.6.5. Пример комбинованог задатка повезивања и допуњавања

Aufgabe 5 Fragen 25–30

Lesen Sie den folgenden Text. Finden Sie für jede Lücke (25–30) die passende Ergänzung. (0→J) ist ein Beispiel. **Drei** Ausdrücke bleiben übrig.

Marie Wegener

Schon als Kind hat Marie Wegener von einer großen Musikkarriere geträumt. Ein Traum, der sich für die 17-jährige Schülerin (0) _____ Duisburg erfüllt hat: Als jüngste Kandidatin aller Zeiten (25) _____ sie 2018 bei „Deutschland sucht den Superstar“ gewonnen. Mit ihrer natürlichen Art (26) _____ ihrer glasklaren Stimme hat die junge Sängerin aus Nordrhein-Westfalen das Publikum verzaubert.

Deutschland hat eine neue Pop-Prinzessin – und (27) _____ Name lautet Marie Wegener! Mit ihrem Finalsong „Königlich“ zeigt (28) _____ 17-Jährige echte Superstarqualitäten, die nicht zufällig da sind: Schon im Alter (29) _____ 11 Jahren war Marie Wegener bei „The Voice Kids“ zu sehen und hat später jahrelang auch Gesangs- und Tanzunterricht genommen. Heute kann (30) _____ sie immer wieder als Gast bei verschiedenen Fernsehsendungen sehen. Seit ihrem ersten eigenen Konzert mit Band in der Kulturfabrik Krefeld begeistert sie mit ihren Auftritten ihre Fans in ganz Deutschland.

- A das
- B die
- C eine
- D hat
- E ihr
- F man
- G und
- H von
- I vor
- J aus

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 25 D, 26 G, 27 E, 28 B, 29 H, 30 F

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: предвидети одговарајуће граматичке структуре на основу језичне структуре текста

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор (укупно 6 могућих бодова)

0 бодова – нетачан одговор, одговор није обележен или је обележено више одговора на листу за одговоре

2.6.6. Пример задатка обликовања писаног текста на основном нивоу²³

Lesen Sie die E-Mail von Antonia. Antworten Sie auf diese E-Mail.
Schreiben Sie **zu jeder Frage** mehrere Sätze. Schreiben Sie **80–100** Wörter.
Wenn Sie weniger Wörter schreiben, bekommen Sie weniger Punkte.

Hallo,
gestern musste ich mir zu Hause wieder anhören, dass ich viel zu viel Zeit im Internet verbringe.
Wie viel Zeit verbringst du im Internet und wann?
Was machst du meistens im Internet?
Wo hast du ein Profil erstellt und warum (nicht)?
Melde dich bitte bald.
Liebe Grüße,
Antonia

ИСПИТИВАНИ ИСХОДИ: формирати смислено и логички организован и разумљив текст неформалног стила према садржајним одредницама и поткрепити главне мисли примерима, користити једноставна повезујућа и друга језичка средства која одговарају врсти текста, намени комуникације и односу писац-читалац.

БОДОВАЊЕ: према лествици²⁴, укупно 15 бодова

²³ Пример задатка преузет је из испитне целине Писање.

²⁴ в. поглавља Опис бодовања и Пример бодованог писаног текста на основном нивоу.

2.7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ

Да би се успешно припремили за испит државне матуре из Немачког језика, кандидати би требало да детаљно проуче испитни каталог.

Наставницима напомињемо да се припрема кандидата за испит не разликује знатно од метода и поступака којима се служе у поучавању немачког језика. Треба пронаћи одговарајући однос између активности које су усмерене на поучавање језика и активности које претпостављају добру припремљеност кандидата за испит. У сваком случају, нагласак стално треба бити на поучавању јер ће само тако кандидат стећи довољан ниво комуникацијске језичне компетенције у немачком језику да би положио испит на жељеном нивоу.

Литература за припрему испита државне матуре из Немачког језика су уџбеници и приручници које је прописало и одобрило Министарство знаности и образовања Републике Хрватске.

2.7.1. Припрема за испитну целину *Читање*

Током наставног процеса кандидати углавном имају доста могућности за развијање способности разумевања текста читањем. Упркос томе, треба их подстицати на самостално читање текстова из различитих извора – књига, дневних новина, часописа и интернета који је посебно популаран медиј и доступан је већини кандидата.

Припрема за овај део испита укључује систематично развијање кандидатских способности глобалног, селективног и детаљног разумевања текста читањем, освештавање о процесу читања те поучавање кључним стратегијама решавања појединих типова задатака.

Систематично развијање кандидатских способности разумевања читањем на овом нивоу укључује обраду ширег спектра општих и стручних тема те различитих врста текста и књижевних жанрова. Битно је не бавити се искључиво интензивним читањем, него још у већој мери екстензивним читањем које ће кандидатима омогућити ширење распона вокабулара и граматичких структура те придонети развијању не само рецептивних, већ и продуктивних вештина.

Важно је решавати различите врсте задатака за проверу разумевања текста читањем. Осим задатака затвореног типа, који су више заступљени у овом делу испита, кандидатима треба давати и задатке отвореног типа.

Расветљавање процеса разумевања прочитаног текста олакшаће кандидатима решавање задатака. Тај процес има пуно додирних тачака с процесом слушања. За разумевање текста у целини и решавање задатака уз текст често није потребно разумети сваку реч, израз или чак целу реченицу. У разумевању текста читањем и слушањем пуно може помоћи активирање кандидатског тематског и језичног предзнања.

Охрабриће их и мотивисати спознаја да о тексту знају више него шта мисле. Да би били у могућности активирати потребна језична предзнања, потребно је с кандидатима увежбавати разумевање непознатих речи уз помоћ контекста, правила о творби речи те интернационализама, германизама и сл. Познавање организације и структуре текста (структуре одломака, елемената кохезије и кохеренције) такође ће им помоћи у разумевању текста и решавању одређених задатака.

Да би у овом делу испита били још успешнији, кандидате треба упознати с врстама задатака којима се проверава разумевање текста читањем и стратегијама које ће им помоћи да их успешно реше.

За успешно решавање задатака вишеструког избора кандидатима треба скренути пажњу да пре читања текста прочитају питања и размисле о могућим тачним одговорима, а затим да прочитају текст и у њему потраже потврду о тачности својих претпоставки.

Врло је важно упозорити кандидате да су и ометачи логички повезани са садржајем текста те да им само пажљиво читање текста, посебно у случају имплицитних значења, може помоћи у избору тачног одговора. Обележавање више од једног одговора у поједином питању им неће донети бодове.

И у задацима повезивања треба пажљиво прочитати питања која су у облику изјавних или упитних реченица, израза и сл., а затим потражити у текстовима кључне речи или изразе који повезују питања и текстове.

И у тим задацима је неопходно обратити пажњу на садржај ометача и њихов број те подцртати кључне речи у тексту на основу којих кандидат мисли да је понуђени одговор и тачан одговор. То кандидату олакшава избор правог одговора и омогућава бржу проверу решења.

За успешно решавање задатка допуњавања треба прво прочитати цели текст те посебну пажњу обратити на речи/реченице испред и иза празнине. Након тога треба одлучити која реч по свом значењу и граматичким обележјима најбоље одговара празнини у тексту. Будући да овај део испита садржи већи број задатака које треба решити у задатом времену, кандидати треба да пазе на исправну расподелу времена за решавање појединих задатака. Не би смели предуго решавати одређене задатке и на крају ни не покушати решити преостале задатке. Добро би било да на почетку овог дела испита погледом пређу преко свих задатака и утврде који су им задаци лакши, а који тежи те се прво посвете решавању лакших задатака, шта ће их мотивисати за решавање преосталих, тежих задатака. То штеди време.

2.7.2. Припрема за испитну целину Писање

У овом делу испита кандидатима је најважније омогућити да шта више и чешће увежбавају писање различитих врста текстова, а посебно оних које се могу појавити у овој испитној целини. Но, пре него шта се с кандидатима почне интензивно вежбати писање различитих текстова, треба их упознати с процесом писања текста те их поступно водити кроз све етапе тог процеса.

Један од првих корака у процесу писања је разумевање задатка. Кандидатима се у томе може помоћи тако да се с њима детаљно проанализирају различити задаци писања уз помоћ следећих питања:

- Коју врсту текста треба написати?
- Коме треба писати?
- О чему треба писати, тј. коју врсту информације треба укључити у текст?
- Шта све треба навести везано за ту информацију?
- Колико дуг треба бити текст?

Било би добро подстакнути кандидате да у упутству задатка обележе кључне речи које им пружају одговор на питања јер оне директно упућују на оно шта у задатку треба направити. Изостављање дела задатка може знатно умањити успешност у овом делу испита.

Предуслов настанка доброг текста је претходна израда концепта. Кандидати углавном нису свесни сврхе израде концепта текста. У његов значај увериће се тек ако се с њима систематично вежба припрема кратког, јасно структурираног концепта који ће садржавати натукнице које се могу лако обликовати у реченице.

Анализа неколико примера текстова насталих без концепта освестиће кандидатима потребу организовања њихових мисли и идеја пре писања текста.

У наставку је с кандидатима корисно вежбати повезивање реченица уз помоћ одговарајућих језичних кохезивних средстава, обликовање и одговарајућу разраду одломака у тексту те повезивање одломака у текст. Да би кандидати на одговарајући начин обликовали и разрадили текст, треба их упознати с обележјима различитих врста текста (нпр. есеја, писма и сл.) које се могу појавити у испиту. Најбољи начин за то је поређење и анализа узорака различитих врста текста.

Врло важна етапа у процесу писања јесте читање текста. Кандидати треба прво да прочитају написани текст како би проверили да ли су логичким редоследом у њега унели све потребне информације/идеје. Након тога још једном треба да прочитају текст како би исправили граматичке, правописне и стилске грешке.

Током процеса настанка текста, а и након шта је обликована завршна верзија текста, кандидатима треба дати повратну информацију о квалитету њиховог рада.

Повратна информација се може дати у виду коментара или оцена с обзиром на одређене критеријуме. У вези с тим би било добро кандидате детаљно упознати с критеријумима бодовања описаним у испитном каталогу.

Корисно је кандидатима ограничити време за решавање задатка током вежбања. Као и у делу испита посвећеном разумевању текста читањем, тако је и у овом делу исправно распоређивање времена један од врло важних фактора за успех. Колико ће времена кандидату бити потребно за поједини корак је индивидуално, али би сваки кандидат требало да постане свестан кључних корака у процесу писања текста – детаљног читања задатка, прикупљања идеја, израде концепта, писања текста, провере написаног текста и преписивања текста те чињенице да вежбом може постићи жељену брзину у писању доброг текста.

2.7.3. Упутство и припрема за обликовање писаног текста на основном нивоу

1. Проучите лествицу за бодовање.

Лествица у табели 10. показује шта се вреднује у кратком писаном тексту.

Постоје два критеријума: *Извршење задатка* и *Језик*.

Ваша успешност зависи од броја бодова за оба критеријума.

Шта треба да учините? Треба да:

- одговорите на све делове задатка (види *Извршење задатка*)
- разрадите све три садржајне одреднице (види *Извршење задатка*)
- поређате своје мисли у логичан низ који је лако пратити (види *Језик*)
- користити се одговарајућим вокабуларом за изражавање својих мисли (види *Језик*)
- користити се одговарајућим граматичким структурама (види *Језик*).

2. Проучите задатак.

Lesen Sie die E-Mail von Antonia. Antworten Sie auf diese E-Mail.

Schreiben Sie **zu jeder Frage** mehrere Sätze. Schreiben Sie **80-100** Wörter.

Wenn Sie weniger Wörter schreiben, bekommen Sie weniger Punkte.

Hallo,
gestern musste ich mir zu Hause wieder anhören,
dass ich viel zu viel Zeit im Internet verbringe.
Wie viel Zeit verbringst du im Internet und wann?
Was machst du meistens im Internet?
Wo hast du ein Profil erstellt und warum (nicht)?
Melde dich bitte bald.
Liebe Grüße,
Antonia

3. Проучите упутства.

А. Пишите о задатој теми.

Увек пишите о ономе шта је задато у садржајним одредницама (питањима) и јасно одговорите на сваку садржајну одредницу (питање).

На пример, *Wie viel Zeit verbringst du im Internet und wann?* Пример јасног одговора: *Meistens verbringe ich viel Zeit im Internet nach der Schule oder am Wochenende.* Пример нејасног одговора: *Ich zu viel Zeit im Internet verbringe.* (Преписано је из задатка.)

У наведеном примеру је тема: *Zeit im Internet.*

В. Пазите на врсту текста.

У наведеном примеру треба да напишете електронску поруку својој вршњакињи. Ословице је на одговарајући начин, одговорите на питања, на крају је поздравите и потпишите се својим иницијалом, надимком или измишљеним именом. Не смете написати своје пуно име и презиме!

Ако изоставите обележја врсте текста, изгубићете бодове за критеријум *Извршење задатка.*

С. Разрадите садржајне одреднице (питања).

У упутствима пише: *Antworten Sie auf diese E-Mail. Schreiben Sie zu jeder Frage mehrere Sätze.*

У лествици за бодовање тражи се разрада сваке садржајне одреднице (подробнији одговор на свако питање) с више (једноставних, зависнослужених или независнослужених) реченица. На пример, ако питање гласи: *Was machst du im Internet und warum?*,

- пример одговора с разрадом би био: *Ich höre Musik auf YouTube. Das entspannt mich.*
- пример одговора без разраде би био: *Im Internet höre ich Musik, spiele verschiedene Spiele und sehe Filme.*

Ако питање гласи: *Wo hast du ein Profil erstellt und warum (nicht)?*,

- пример одговора с разрадом би био: *Ich habe ein Profil im Instagram erstellt, weil ich mit meinen Freundinnen kontaktieren will.*
- пример одговора без разраде би био: *Ich habe ein Profil auf Facebook und im Instagram erstellt. Mein Profil im Instagram ist besser, weil es interessant ist.*

Ако су одговори минимални, тј. без разраде, изгубићете бодове за критеријум *Извршење задатка.*

Ако одговорите на само два питања, не можете добити више од три бода за критеријум *Извршење задатка.* Ако одговорите на сва три питања кратко или делимично, не можете добити више од два бода за критеријум *Извршење задатка.*

Д. Придржавајте се одређеног броја речи.

У упутствима пише: *Schreiben Sie 80-100 Wörter.*

Немојте написати мање речи јер ћете изгубити бодове за критеријум *Извршење задатка*. Немојте написати пуно више речи јер ризикујете да напишете нешто шта није повезано са задатком или понављате већ речено због чега ћете изгубити бодове за критеријум *Извршење задатка*. Понављања укључују преписивање реченица из текста задатка или набрајање личних имена, нпр. *Am Wochenende bin ich mit Marko, Ivan, Marina und Sanja zusammen.*

4. Вежбајте.

Изаберите неколико порука и напишите одговоре. Избројте речи да добијете претпоставку о томе шта можете рећи у 80 до 100 речи.

- Покушајте написати свој одговор у 60 минута јер ћете отприлике толико времена имати на испиту. Тако ћете моћи лакше проценити колико Вам времена треба за писање поруке од 80 до 100 речи (без употребе речника).
- За време вежбања придржавајте се упутства за писање поруке на испиту.
- Обавезно вежбајте планирање поруке и писање концепта.
 - Тајна писања успешног текста је у ПЛАНИРАЊУ.
 - Писање разумљивог, смислено и логички повезаног текста је организована активност.
 - Знаћете колико Вам времена треба за планирање кратког писаног текста и писање концепта.
 - Развијајте своју вештину и брзину планирања и прикупљања идеја о одређеној теми те организовање својих идеја.
- Док прикупљате идеје за писање и планирате кратки писани текст, довољно је писати натукнице / кључне речи.

5. Проверите шта сте написали.

Прочитајте свој одговор и проверите:

- Како течно читате свој кратки писани текст? Да ли неке делове морате читати два пута?
- Да ли сте написали све потребне информације/идеје? Да ли је ток мисли логичан?
- Прочитајте одговор још једном и проверите:
 - Да ли имате правописних грешака?
 - Проверите вокабулар. Да ли се неки изрази често понављају?
 - Проверите граматику. Да ли имате грешке у слагању између субјекта и предиката и у реду речи у реченици?

Пазите на рукопис. Читак рукопис помаже читаоцу и оставља добар утисак. Зато размислите шта ћете написати и не пишите пребрзо.

2.7.4. Пример бодовања писаног текста на основном нивоу

Е-ПОРУКА		
Hallo, Antonia! Ich freue mich auch immer an deine E-mail. Ich antworte dir gerne an diese Fragen. Im Internet verbringe ich viel Zeit. Wie viel und wann? Das ist schwer zu sagen, weil ich 24 Stunde pro Woche im Internet verbringe, besonders wenn ich früh stehe auf, bevor ich nach der Schule gehe, und natürlich am Abend wenn ich schlafen gehe. Im Internet kann mann viele verschiedene Dinge machen, z. B. ich liebe am meisten meine Freizeit an Instagram und Facebook verbringen und ich auch liebe an die Website wie ASOS, H&M und so weiter neue Klamotten, neue Kleidung, neue Bluse sehen. Meine Vater hat mir ein Facebook-Profil gemacht und ich habe diese Profil seit 7 Jahre. Mit Facebook-Profil kann ich mit meinen Freunden chatten und über verschiedene Thema diskutieren. Tschüß, M. Број речи: 127		
ЛИЧНО ПИСМО ²⁵		
Slavonski Brod, 6. June 2021 Hallo, Antonia! Ich freue mich auch immer an deine E-mail. Ich antworte dir gerne an diese Fragen. Im Internet verbringe ich viel Zeit. Wie viel und wann? Das ist schwer zu sagen, weil ich 24 Stunde pro Woche im Internet verbringe, besonders wenn ich früh stehe auf, bevor ich nach der Schule gehe, und natürlich am Abend wenn ich schlafen gehe. Im Internet kann mann viele verschiedene Dinge machen, z. B. ich liebe am meisten meine Freizeit an Instagram und Facebook verbringen und ich auch liebe an die Website wie ASOS, H&M und so weiter neue Klamotten, neue Kleidung, neue Bluse sehen. Meine Vater hat mir ein Facebook-Profil gemacht und ich habe diese Profil seit 7 Jahre. Mit Facebook-Profil kann ich mit meinen Freunden chatten und über verschiedene Thema diskutieren. Mit freundlichen Grüßen, M. Број речи: 127		
КРИТЕРИЈУМ	БРОЈ БОДОВА	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
Број речи	+	Текст има довољан број речи.
Елементи врсте текста	+	Не недостаје ниједан елемент врсте текста.
Извршење задатка	5	Све три садржајне одреднице су у потпуности разрађене.
Језик	9	Текст је потпуно разумљив. Добар је распон вокабулара и структура уз мање грешке.
УКУПНО	14	

²⁵ Ово је пример одговора у облику личног писма с одговарајућим елементима врсте текста који би постигао једнак број бодова с истим образложењима.

2.7.5. Припрема за испитну целину Слушање

Део испита посвећен провери разумевања текста слушањем кандидати у правилу сматрају тежим делом испита. Могући разлози те негативне перцепције су недовољна количина аудитивних материјала уз одређене уџбенике те генерално слаба изложеност кандидата немачком језику у нашој земљи. Међутим, систематична и квалитетна припрема кандидата може знатно ублажити па и отклонити њихов страх од овог дела испита.

Врло важни елементи припреме кандидата за овај део испита су:

- развијање кандидатових способности разумевања слушањем
- освештавање кандидата о процесу слушања
- поучавање кандидата стратегијама за успешно решавање задатака за проверу разумевања текста слушањем.

Због слабе изваннаставне изложености кандидата немачком језику потребно је у настави Немачког језика ставити већи нагласак на примену аудитивних материјала. С кандидатима треба обрађивати разноврсне говорне и разговорне текстове које изговарају изворни говорници стандардним немачким језиком.

Примери таквих текстова и пратећих задатака за проверу разумевања могу се наћи на интернету (www.ncvvo.hr/drzavnamatura/web/public/nacionalni08, www.goethe.de, www.test-daf.de и др.).

Ако недостаје припремљених аудитивних материјала, увек их је могуће израдити, а у изради, уз колеге, могу помоћи и сами кандидати након шта их се детаљно упозна с тим шта се испитује (које се подвештине испитују) и како се испитује (којим врстама задатака).

Треба слушати текстове са сврхом глобалног, селективног и детаљног разумевања текста. Ако кандидати нису навикли на слушање различитих говорника, у почетку треба да слушају спорије изговорене текстове, а затим и текстове који су изговорени природним темпом уз позадинску буку. Кандидате је неопходно подстакнути на слушање музике на немачком језику, праћење немачких телевизијских програма и разговор с изворним говорницима немачког језика, било у оквиру њихових школских обавеза, било у слободно време.

Важан фактор у развијању кандидатових способности слушања је освештавање кандидата о процесу слушања. Кандидати ће процес слушања, али и сам процес решавања одређених врста задатака најлакше разумети кроз разговор о томе како су решили одређена питања у задатку. Важно је да у том разговору постану свесни како врло често није потребно разумети сваки глас и слог те сваку реч, фразу или реченицу да би се разумело значење текста као целине. Важније је активирање предзнања о теми те стварање претпоставки о томе шта би говорници могли рећи.

У том смислу је добро кандидате упозорити да се не узнемире ако не чују или не разумеју одређену реч. Треба наставити слушати текст, покушати разумети општу поруку и њу повезати с оним шта мислимо да је речено.

Упознатост с поступком и стратегијама решавања различитих задатака за проверу разумевања текста слушањем је кључан предуслов успешности у овом делу испита.

Први корак у решавању задатка је разумевање упутства за решавање задатка.

Упутство садржи важне информације о теми, говорницима и ситуацији те објашњење шта треба учинити у одређеном задатку. Посебну пажњу треба обратити на информације које кандидат може ишчитати из питања и понуђених одговора, тј. тачног одговора и ометача.

На основу тих информација може закључити о тексту у целини и о појединостима текста које може очекивати да ће чути у нешто ширем контексту. Стога, није довољно кандидате само упозорити да пажљиво послушају и прочитају упутство и питања у сваком задатку, него је с њима потребно анализирати различите облике упутстава и питања те вежбати њихово разумевање.

Пре сваког првог слушања текста кандидати имају времена прочитати упутство и питања у задатку. Ту чињеницу треба добро да искористе јер постављена питања упућују на садржај слушаног текста и на редослед којим ће чути тражене информације.

Кандидате треба упозорити да питања морају решавати већ током првог слушања текста, а да друго слушање треба да искористе за решавање питања која су пропустили и за проверу тачности својих решења. Важно је да кандидати реше сва питања, чак и када нису сигурни шта су чули или разумели. Иако погађање не води увек ка тачном одговору, ометачи могу лако преварити јер су логички повезани са садржајем текста. Боље је покушати одговорити на питање, него на њега не одговорити. И на крају, врло је важно кандидатима објаснити поступак преписа одговора на посебан лист за одговоре. Непажња или непотребна журба могу довести до грешака при препису одговора, а тиме и до беспотребног губитка бодова у овом делу испита.

3. ДОДАЦИ

3.1. ОПИС ЈЕЗИЧНИХ САДРЖАЈА ЗА ВИШИ НИВО ИСПИТА

Тематска подручја

1. Породица и дом, окружење, односи у породици
2. Храна и пиће
3. Свакодневни живот и обичаји: куповање, услуге
4. Школа и учење
5. Слободно време: начини провођења слободног времена – филм, позориште, ТВ, лектира, музика, рачунар
6. Односи с другим људима: пријатељство
7. Становање, живот у граду, на селу, у мањем месту
8. Здравље и брига о телу
9. Спорт, забава, разонода
10. Посао и образовање: однос према раду, избор занимања
11. Одевање, модни трендови, млади и мода
12. Новац, однос према новцу, стицање новца
13. Природа, из природних наука
14. Заштита животне средине
15. Технологија
16. Саобраћај (саобраћајна средства, понашање у саобраћају) и путовања
17. Духовне и етичке вредности
18. Медији (забавни, корисни)
19. Реклама и њен утицај на живљење
20. Живот младих у земљама немачког говорног подручја
21. Познате особе из немачког говорног подручја
22. Из политике
23. Из историје и културе Хрватске
24. Из историје и културе земаља немачког говорног подручја
25. Географске, културне и друштвене карактеристике Хрватске
26. Традиционални празници итд.

Граматичке структуре**МОРФОЛОФИЈА****Именице**

- род именица
- деκлинација именица
- деκлинација именица изведених од придева
- деминутиви
- одређивање рода сложених именица

Члан

- употреба и деκлинација одређеног и неодређеног члана те именица без члана у одређеном контексту

Заменице

- најучесталије врсте заменица и њихова деκлинација

Бројеви

- главни и редни бројеви и њихова деκлинација
- остали бројеви (разломци итд.)

Придеви

- атрибутивна и предикативна употреба придева
- деκлинација придева
- компарација придева
- придеви изведени од партиципа презента и партиципа перфекта
- рекција придева (употреба предлога уз одређене придеве)

Глаголи

- коњугација јаких и слабих глагола у презенту, перфекту, претериту, плусквамперфекту²⁶, футуру I. и футуру II.
- коњугација модалних глагола у презенту, претериту и перфекту

26 Кандидати из средњих струковних школа треба да додатно обраде означене граматичке структуре како би могли успешно положити испит на вишем нивоу.

- конјугација помоћних глагола у презенту, претериту и перфекту
- конјугација одвојивих глагола и глагола с повратном заменицом
- пасив: презент и претерит
- **коњунктив претерита** помоћних, модалних, **јаких и слабих глагола** *würde* + инфинитив глагола
- партицип презента и партицип перфекта
- инфинитив глагола + *zu*
- императив
- **слагање времена**
- рекција глагола
- **изражавање тврдње, наслућивања и вероватности уз помоћ модалних глагола**

Предлози

- предлози с дативом, с акузативом, с дативом и акузативом, с генитивом

Прилози

- **главне врсте прилога**
- компарација прилога
- *hin und her* и њихове сложенице у комбинацији с глаголима
- заменички и упитни прилози за особе и ствари

Партикуле и реченични еквиваленти

- *ja, nein, doch, bitte, danke...*

СИНТАКСА

- ред речи у изјавној, упитној и заповедној реченици
- ред речи у независној и зависној реченици те у инверзији
- неуправни говор
- изражавање жеље и заповести
- *zu* + инфинитив

Реченице

- независно сложене реченице с припадајућим везницима
- субјекатске и објекатске реченице (везници *dass, ob*)
- временске реченице (*als, bevor, bis, ehe, nachdem, seit, solange, während, wenn...*)

- узрочне реченице (*weil, da*)
- погодбене реченице: реалне и иреалне за садашњост и будућност
- намерне реченице са *damit* те скраћене са *um + zu* + инфинитив
- допусне реченице (*obwohl*)
- последичне реченице (*so dass, als dass, dass*)
- поредбене реченице (*wie, als, als ob, als wenn, je desto*)
- начинске реченице (*indem, statt dass, ohne dass*)
- односне реченице
- скраћивање зависних реченица
- неуправни говор с коњунктивом
- инфинитивна група као обавезна допуна одређеним глаголима

Језичне функције

Успостављање друштвених односа

(нпр. ословљавање некога, представљање, поздрављање, позивање, прихватање или одбијање позива, извињавање, јављање на телефонски позив, изражавање захвалности)

Одређивање односа (нпр. тражење, давање и одбијање допуштења, тражење и давање савета, упозоравање, похваљивање)

Успостављање комуникације (нпр. постављање директних питања, изражавање неразумевања или непознавања нечега)

Изражавање ставова (нпр. сагласности, намере, сумње, претпоставки)

Изражавање жеља, молби и сл. (нпр. честитање, испуњење или одбијање молби, изрицање понуда, прихватање понуда, одбијање понуда)

Питања о осећајима, мишљењима и сл. те изражавање осећаја, мишљења и сл. (нпр. изражавање слагања, негодовања, склоности, страха, радости, несигурности, равнодушности, (не)задовољства, наде, жалости, огорчења, љутње итд.)

Подстицање радње, тј. истицање пропуста (нпр. издавање наредби, молба за помоћ, пружање помоћи, изражавање способности или неспособности, изражавање забране)

Давање или тражење обавештења (нпр. извештавање, препричавање, објашњавање, именовање, описивање изгледа, карактеристике – описивање стања, навођење сврхе употребе, изношење сопственог мишљења и мишљења других особа)

3.2. ОПИС ЈЕЗИЧНИХ САДРЖАЈА ЗА ОСНОВНИ НИВО ИСПИТА

Тематска подручја

1. Лични подаци
2. Породица и дом, окружење
3. Свакодневни живот и обичаји
4. Школа и учење
5. Слободно време, забава
6. Саобраћај и путовања
7. Односи са другим људима
8. Здравље и брига о телу
9. Посао и образовање
10. Куповање
11. Храна и пиће
12. Услуге
13. Време
14. Историја, култура и цивилизација, традиционални празници итд.
15. Природа и заштита животне средине
16. Технологија и медији

Граматичке структуре

МОРФОЛОГИЈА

Именице

- род именица
- деклинација именица
- деминутиви
- одређивање рода сложених именица

Чланови

- употреба и деклинација одређеног и неодређеног члана те именица без члана у одређеном контексту

Заменице

- најучесталије врсте заменица и њихова деκлинација

Бројеви

- главни и редни бројеви и њихова деκлинација
- остали бројеви (разломци итд.)

Придеви

- атрибутивна и предикативна употреба придева
- деκлинација придева
- компарација придева
- придеви изведени од партиципа презента и партиципа перфекта
- рекција придева (употреба предлога уз одређене придеве)

Глаголи

- коњугација јаких и слабих глагола у презенту, перфекту, претериту и футуру I.
- коњугација модалних глагола у презенту и претериту
- коњугација помоћних глагола у презенту, претериту и перфекту
- коњугација одвојивих глагола и глагола с повратном заменицом
- презент пасива
- коњунктив претерита помоћних и модалних глагола
- *würde* + инфинитив глагола
- партицип презента и партицип перфекта
- инфинитив глагола + *zu*
- императив
- рекција глагола

Предлози

- предлози с дативом, с акузативом, с дативом и акузативом, с генитивом

Прилози

- главне врсте прилога
- заменички и упитни прилози за особе и ствари

Партикуле и реченични еквиваленти

- *ja, nein, doch, bitte, danke...*

СИНТАКСА

- ред речи у изјавној, упитној и заповедној реченици
- ред речи у независној и зависној реченици те у инверзији
- изражавање жеље и заповести
- *zu* + инфинитив

Реченице

- независној реченице (везници *und, aber, oder, denn...*)
- зависној реченице:
 - субјектске и објектске реченице (везници *dass, ob*)
 - временске реченице (везници *wenn, als*)
 - узрочне реченице (везници *weil i da*)
 - погодбене реченице (везници *wenn, falls*)
 - односне реченице
 - намерне реченице са *damit* те скраћене са *um + zu* + инфинитив
 - инфинитивна група као обавезна допуна одређеним глаголима

